

AIARALDEA **hemen**

ESKUALDE BAT, AIARALDEAK HAMABOST

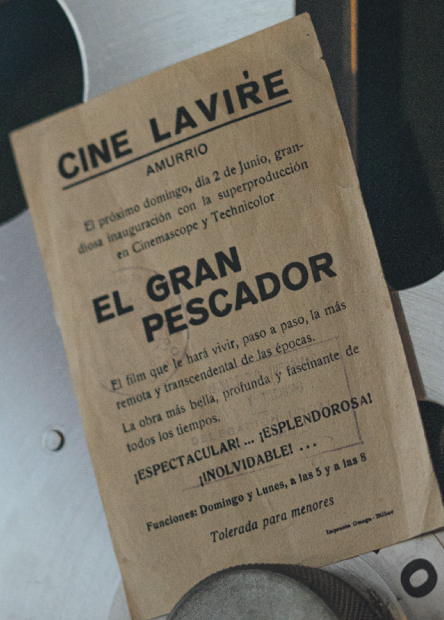

IRATXE BELDARRAIN:
"Gizartean dauden beharrak ikustea eta, artearen bidez, ahotsa ematea da nire helburua" 18-21 or.

GOROBEL IBILALDIA:
Martxaren edizio arrakastatsua antolatu du Mendiko Lagunak taldeak 24-25 or.

LAVIRE ZINEMA, PROIEKZIO BAT AMURRIOKO IRAGANERA

OKONDO 6
Aiaraldeko Euskararen
Eguna ospatuko dute
Okondon, datorren
azaroaren 30ean
Eskualde osoko herritarrei luzatu diete bertaratzeko gonbita

LAUDIO 8
Bulego berria ireki du
Eginaren Eginez elkarteak,
Laudion
Aniztasun funtzionala duten pertsonen arreta eta aholkularitza eskainiko diete bertan

AIARALDEA 11
Markixana eta Basaureko
araztegiak 2026an egongo
dira martxan
Urbidek azaldu du lehen sei hilabeteetan probazko jarduera izango dutela azpiegiturek

AIARALDEA 12-13
Tokiko industria adimen
artifizialaren aurrean:
ezezagutzatik aukera
berrietara
Adimen artifizialak Aiaraldeko industria nola eraldatu dezakeen hizpide Amurrión

KULTURA 23
Josu Ortiz bigarren
Abesbatzentzako
Konposizio Txapelketan
Durangoko eta Erandioko musika banden zuzendari audioarrak pozik jaso du albistea

KIROLA 27
Hirurehundik gora kirolari
Arrankudiaga-Zolloko
XII. trail lasterketan
Herriko ehun boluntario baino gehiagok egin zuten posible urriaren 25eko hitzordua, auzolanean

ENKARKI
ALQUILAMOS SOLUCIONES VENDEMOS SERVICIO

EZ GERATU
ARGIRIK GABE!
Alokatu edo erosi sorgailu elektrikoa

Ezagutu **gasolinarik gabeko** gure energia-estazioak (etxebizitzetarako, furgonetarako...)

Arza II industrialdea, LAUDIO · 946 43 00 42 · enkarki@enkarki.net
www.enkarki.net · [f](#) [i](#) [t](#) [x](#) @enkarki

ESKURATU ZURE GABONETAKO LOTERIA

- TUBACEX TAYLOR 33.544
- AIALA VIDRIO (JUBILATUAK) 45.462
- BERRIAK 09.675
- AIARA SUHILTAILEAK 76.306
- S.D. ISASI 03.358
- SAN ROQUE EGOITZA 33.576
- SIDENOR 58.402
- ABASTOS ENPARANTZA 27.756
- RAKATAPLA 19.295
- GUARDIAN 22.391
- TUBOS REUNIDOS 75784
- LAUDIOKO UDALA 09.503
- KIDER 36.498
- I.E.S. LAUDIO 04.589
- OSAKIDETZA 13.303
- GOMETEGUI 09.675
- JEZ 11.765
- FRIBASA 66.123
- EL LÍO 89.429
- ONDUA JATETXEA 18.567
- LAUDIO IKASTOLA LOTERIA BAKARRIK HEMEN: 96.030

Karmen kalea 1, LAUDIO 94 672 00 97 loteriaselcrucero@hotmail.com [f](#) [i](#) [t](#) [x](#) @elcrucero loterias

selene
frutadenda

Doako etxetz etxeko zerbitzua
0km produktuak · Garaiko frutak eta barazkiak
Egunero lza okindegiko ogia
Pertsonalizatutako fruten eta barazkien saskiak

945 092 550 · Landako kalea 1, Amurrio · [i](#) [f](#) [t](#) [x](#) @frutadenda_selene

Erreportajea

LAVIRE ZINEMA: AMURRIOKO PANTAILA HANDIA

Amurrio Antzokiak 20 urte bete ditu aurten. Herriko bizitza kulturalaren epizentro bilakatu da, besteak beste, astero eskaintzen duen kalitatezko zinema eskaintzari esker. Antzokiak, ordea, 1994an desagertu zen Lavire Zinemari hartu zion lekukoa. Zinema aretoaren historian murgildu gara, Juan Mari Villanueva eta Eva Respaldizaren testigantzei esker.

Testua eta argazkiak **Aimar Gutierrez Bidarte**

Ilara luzeak egongo dira aste-buru honetan berriro ere Amurrio Antzokiko atarian; Leonardo Dicaprioren film berria egongo da ikusgai. Euskal zinemaren azken arrakastek ere tokia aurkitu dute antzokiko pantaila handian; *Maspalomas* egon zen ikusgai duela astebete eta *Karmele* ikusteko aukera egongo da azaroaren 16 eta 17an.

Zinemakzale amorratuak ditu herrian, eta askok eta askok

Amurrio Antzokiko eskaintzari esker asetu dute afizioa. Aurten 20 urte bete ditu antzokiak, baina zazpigarren arteak izan ditu bestelako aterpeak Amurrian, horien artean ezagunena Lavire Zinema. 1963 eta 1994 urteen artean ehunka pelikula eskaini zituen Meliton Lafuente, Juan Villanueva eta Francisco Respaldiza kideek sorturiko zinema aretoak. Gaur egun Amurrio Antzokia altxatzen den orube berdinean zegoen kokatuta zinema, eta Cola de Gallo taberna ezaguna dagoen tokian bertan zegoen sarrera nagusia. Hain

zuzen ere, eta pelikulen proiektzioaren lekukoa Amurrio Antzokiak hartu duen arren, Cola de Gallo tabernak oraindik ere gordetzen ditu zinema zaharraren hainbat oroitzapen. Taberna horretan bertan batzartu gara Juan Mari Villanueva eta Eva Respaldizarekin, Lavire Zinemaren sortzaileen seme alabekin, zinema aretoaren historian murgiltzeko asmoz.

Hastapenak

Amurrio Antzokia Lavire Zinemaren oinordekoa den modu berean, Lavire Zinemak kate-

kesi-egoitzan zegoen areto txikiaren lekukoa hartu zuen. 1950 eta 1960ko hamarkadetan funtzionatu zuen Amurrioko Katekesiak zinema areto gisa, gaur egun eraikineko areto nagusia den tokian bertan. Espazio txikiaren, ehun lagunentzako edukierarekin, ozta ozta.

Igandetan “pelikula pare bat” proiektatzen zirela gogoratzen du Juan Mari Villanuevak: “Oso oroitzapen onak ditut bertan. Eliz mutil gisa aritzen ginean pelikula pezeta baten truke ikusteko txartela ematen ziguten apaizek. Meza amaitu

bezain pronto hurbiltzen ginen aretora”.

Juan Mariren aitak, Juan Villanuevak, herriari zinema areto “modernoagoa eta handiagoa” eskaintzeko ideia okurritu zitzaion orduan, eta proiektua egikaritzeko toki bila hasi zen. Horrela egin zuen topo Meliton Lafuenterekin. Azken honek, Francisco Respaldiza lankidea batu zuen proiektura zinemaren ibilbideari hasiera emanez.

Hiru sortzaileen izenak konbinatuta sortu zuten zinema areto berriaren izena: Lafuente, Villanueva eta Respaldiza. “Zaha-

Erreportajea

rrenetik gazteenera ordenatu zituzten izenak”, azaldu du Eva Respaldizak, Francisco Respaldizaren alabak. Hasiera batean Laviñe Zinema behar zuen, aretoaren izenak Respaldiza abizeneko r bikoitzaren soinua errespeta zezan. “Inork ez zuen, ordea r letraren gaineko azentua ahoskatzen eta Lavire izenarekin geratu zen betiko”.

Obra lanak bukatuta, 1963ko ekainaren 1ean inauguratu zuten zinema, orduko Amurrioko agintarien presentziarekin. Anton Isla alkatea eta Francisco Garmendia parrokoa izan ziren bertan. Lehenengo pelikularen proiektzioa egun bat berandua go egin zuten, ekainaren 2an. *El Gran Pescador* eskaini zuten, Joan Bataiatzailea pertsonaia biblikoaren bizitza ardatz zuen filma.

Hiru sortaileak ez ezik, hainbat langile aritu ziren zinemari bizia emateko ahaleginetan. “Oso jende ona eta langilea aritu zen Lavire Zineman beharrean”, ekarri du gogora Eva Respaldizak. “Baziren Katekesi-aretotik etorritako langileak, hala nola proiektzio makinarekin aritzen zen Izaola”, azaldu du Juan Marik. Carlos Sanjurjo eta Goyo Gardeazabal egon ziren lehenengo aretozain gisa. Urbano aita-semeek eta Luis Rodrigizek ere hartu zuten gerora proiektzio makinaren agintea. Eva Respaldizak takillan aritzen ziren Julian eta Jose ere ekarri ditu gogora. Meliton Lafuenteren Carlos semeak, Juan Mari Villanuevaren Jose Ignazio anaiak eta baita Juan Marik berak ere hartu

Lavire Zinemak katekesi-egoitzan zegoen areto txikiaren lekukoa hartu zuen 1963ko ekainaren 1ean

zuten kudeaketaren gaineko ardurak.

Zinema berria

1960ko hamarkadan bi zinema izan zituen Amurriok: zinema zaharra eta zinema berria, edo beste modu batera esanda, Katekesi aretoa eta Lavire Zinema. Villanuevak aurreikusi bezala, aisialdirako eraikin handiagoa eta modernoagoa eskaini zion zinema berriak Amurriori.

Orotara 600 lagunentzako espazioa eskaintzen zuen Lavire zinemak: arrapalan kokatutako besaulki-patioa, 400 lagunentzako eserlekurekin; eta 200 besaulki zituen terraza bat goiko solairuan. “Neurria hartzeko gaur egungo Amurrio Antzokiak duen antzeko banaketa zuen aretoak, baina besaulki gehiagorekin”, oroitu du Juan Mari Villanuevak. Goiko terrazak horri klub deitzen zioten zinemako kudeatzaileek. “Goiko solairuetako eserlekuak oilategiak izaten ziren zinema areto gehienetan. Iskanbila ekiditeko zertxobait garestiago jarri zuten bertako sarreraren prezioa”, azaldu digu Juan Marik.

Klubeko besaulkiak ez ziren inoiz oilategi bilakatuko, baina aretozainek lana ez zuten inoiz faltan izan Eva Respaldizak kontatu digunez: “Linternekin aritzen ziren hona eta hara ikusleak besaulkietan

Orotara 600 lagunentzako espazioa zuen Lavire Zinemak, Amurrio Antzokiaren edukiera baino zertxobait gehiago

kokatzen. Hasierako urteetan trajez jantzita ibiltzen ziren”. Egin beharren artean inork txiklerik jaten ez zuela ziurtatzea zuten aretozainek ere, Respaldizak oroitu duenez.

Areto nagusiaren atariko itxarongela garaiko aktore ezagunen erretratuekin zegoen apaindua. Gaur egun Cola de Galloko paretetan ikus daitezke koadro horiek oraindik.

Zinema areto huts bat izatetik harago, Lavire Zinemak erabilerara anitzeko espazio berria eskaini zion herriari. Hainbeste jende bildu zezakeen inguruko lokal bakanetakoa zen zinema aretoa. Hori dela eta eskualdeko fabriketako langileen asanbladak edota mitin politikoak egiteko baliatu zen espazioa hainbat urtez. “Garaikoetxea, Aznar... politikari garrantzitsuak pasa ziren aretoko oholtza gainetik”, nabarmendu du Juan Marik.

Pelikulak

Gauza guztien gainetik pelikulez goatzeko espazioa izan zen Lavire Zinema. *El Gran Pescador* filma-

Erreportajea

“La Caza del Octubre Rojo” filmaren amaiera ezin izan zuten proiektatu, ekoiztetxeak ez zuelako pelikularen azken bobina bidali

ren ondotik beste hainbeste etorri ziren, eta askok izugarritzko arrakasta izan zuten Amurrioko ikusleen artean. “*Superman* filma oroitzen dut nik arrakastatsuenen artean” aitortu digu Eva Respaldizak. Juan Mari Villanuevak bere aldetik defendatu du *western* estiloko pelikulek zutela Amurrion publikorik fideleena. Edonola ere orotariko filmak eskaini zituzten zinemak zabalik iraun zituen hogeita hamar urteetan. Destapearen pelikulek sortu zuten Amurrion zalapartarik handiena. “Pajares eta Estesoren filmak, pelikula inozoak ziren arren jendetza erakartzen zuten zinemara Frankismoaren azken urteetan”. Hainbestera inokoa zen zalaparta, ezen apai-zekek eliza atarian jartzen zituztela predikuetan pelikulen kalifikazioak zabaltzen zituzten “herriko fededunak” orientatzeko. Nola edo hala, zinemaren arrakasta ukaezina zen. Asteazken egunez eskaintzen ziren filmak Amurrioko zinema aretoan: larunbat, igande, astelehen eta ostegunetan. Proiektzio bikoitzak izaten ziren orokorrean, igandeetan haurrentzako pelikula bat eskaintzen zuten eta ostegunetan, aldiz, sarrerak prezio berezia zuen.

E.T. izan zen arrakasta izugarria izan zuen beste pelikula horietako bat. Juan Mari eta Evak ilara luzeak oroitzen dituzte filmak Lavire Zinemaren karteletan iraun zuen egun guztietan. Steven Spielberg filmaz gozatzeko ordea, beste hainbeste pelikulekin gertatu bezala, luze itxaron behar izan zuten amurriotarrek. Izan ere, Bilboko karteleretan denbora batez egon

arte ekoiztetxeek ez zituzten titulu berriak periferiako zinema aretoetara eramaten.

Proiektzio gela

Lavire Zinemaren bihotza azken solairuan zegoen proiektzio gela zen; Juan Mari Villanuevaren hitzetan hori zen “magia gertatzeko tokia”. Eva Respaldizaren aitak teknikari-zinematografiko izateko karneta eskuratu zuen Madril 1960ko hamar-

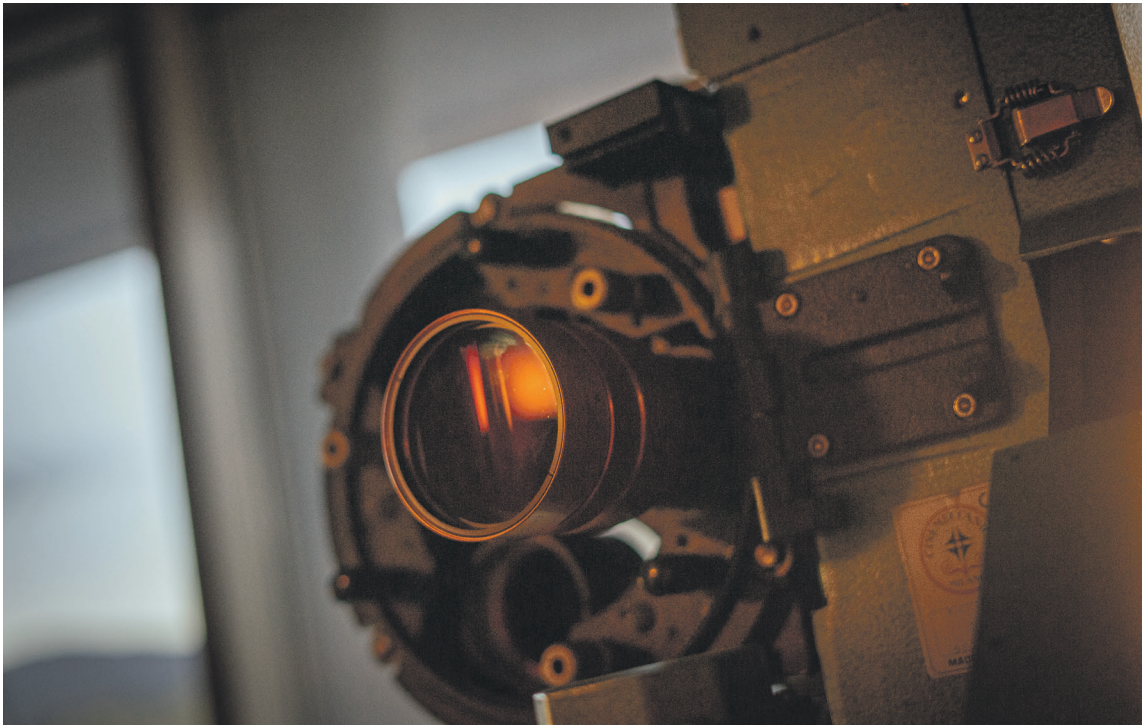
kadan. Derrigorrezko titulua zen hori zinema aretoa martxan jarri ahal izateko. Lehenengo urteetan bi proiektzio makina erabiltzen zituzten, eta flimak proiektatu ahal izateko ekoiztetxeek bobina handietan bidaltako pelikulak bobina txikiagoe-tan banatzen zituzten, 20 minutuko iraupenekoak. “Trebezia handiarekin egin behar zen bobina aldaketa, ikusleek pelikula-laren zatirik galdu ez zezaten”,

nabarmendu du Respaldizak. Arestian aipatu bezala, pelikula-lak Amurrioko zinemara iristen zirenerako bidaia luzea egin zuten Bilbo eta inguruetakoa aretoetan, eta askotan hondatuta iristen ziren. Juan Mari Villanuevak nekez ahaztuko du 1990eko *La Caza del Octubre Rojo* pelikularen proiektzioa, ekoiztetxeak ez zuen filmaren azken bobina bidali, eta proiektzio erdian zirela konturatu ziren, “filmaren amaiera ikusi

gabe alde egin zuten ikusleek zinematik”. Anekdotak sonatua izan zen hura, Amurrio Antzokiaren 20. urteurreneko ekitaldian ere gogora ekarri zutena.

Ekoiztetxe desberdinekin egin zuten lan Lavire Zinemak, gehienak Bilbon kokatutakoak, horien artean garaiko Izaro Films ezaguna. Nazioarteko ekoiztetxeekin ere egin zuten lan; Metro-Goldwyn-Mayer, Universal edota Columbia, besteak beste.

Erreportajea

PODCAST
BAT EGIN
NAHI DUZU?

ZURE AHOTSA ENTZUN
NAHI DUGU!

*Bidali zure ideia
edo proposamena:*

688 84 81 52 telefonora edo
erredakzioa@aialardea.eus
helbidera.

*Ate irekiak azaroko
astelehenetan 19:00etan:*

Azaroak 3 Azaroak 17
Azaroak 10 Azaroak 24

Izen-emateak
eta info+

Ko **AIA RAL DE A** **FAK TO - RIA** **BABESLEA**
araba álava
foru aldundia diputación foral

Lekuko aldaketa

Merkataritza-gune haniden multizine erraldoiek, bideoklubek, telebistak... zeharo aldatu zuten zinemaz gozatzeko modua. Gutxika, herri txikiagoetako zinema-aretoak husten joan ziren. Aiaraldean hainbat diratendentzia aldaketa honen adibideak; hala nola; Laudioko Avenida eta Castillo zinemak. Lavire Zinemak 1994an itxizituen ateak. Agarralo como puedas 33 1/3 izan

zen aretoan eskaini zuten azken filma. 2005ean inauguratu zuten Amurrio Antzokiak oharkabean hartu zuen Lavire Zinemaren lekukoa, bai geografikoki, baita zinema eskaintzari dagokionez ere. Lekuko horri aitortza egin nahi izan zioten maiatzean ospatutako antzokiaren 20. urteurren ekitaldian. Nola edo hala, zinemak Amurrioko eguneroko bizitzaren bizkarrezurra izaten jarraitzen du.

Herriz herri

Okondo

Azaroaren 30ean Okondon elkartzeko deia luzatu dute, euskara pizteko

Okondo izango da Aiaraldeko Euskararen Egunaren epizentroa aurten. Azaroaren 30ean egun osoko festa antolatu dute Aiaraldeko Euskalgintza Kontseiluak eta Okondoko euskaltzaleek elkarlanean. Eskualde osoko herritarrei luzatu diete bertaratzeko gonbita.

Okondora bertaratzeko deia luzatu dute bertako bizilagunek. Aiaraldea.eus

Testua
Almar Gutierrez Bidarte

2025eko Euskararen Nazioarteko Egunaren testuinguruan antolatutakoak aurkeztu ditu Aiaraldeko Euskalgintza Kontseiluak. Aurtengoan Okondo izango da Aiaraldeko Euskararen Egunaren epizentroa.

Euskalgintza Kontseiluak 2016an Amurrión abiatutako ibilbideari nolabaiteko amaiera emango dio Okondon azaroaren 30ean ospatuko duen jai-egunarekin. “2016an aterkipean abiatu ginen eskualdea euskararen hariarekin jostera. Hamargarrenez

ospatuko dugu elkarrekin Euskararen Eguna, etapa baten azken geltokira iritsi gara”, adierazi dute Okondon egindako aurkezpen ekitaldian.

Azaorak 30 Okondora

Hilabeteak daramate Aiaraldeko Euskalgintza Kontseiluko kideek Okondoko herritarrekin azaroaren 30eko egitaraua on-tzen. Hain zuzen ere, Okondoko euskaldunak balioan jarri nahi izan dituzte Aiaraldeko Euskararen Egunaren aurkezpenarekin batera: “Mendi eta erreka artean altxorrak gordetzen ditu Okondok: bere eskola txikia, ki-

rikiñausiak, bere ogia, artzaina, txakolina... Eta bere euskaldunak, egunero hauspotuz Okondon euskararen sua bizi-bizi mantentzen dutenak”.

Azaroaren 30ekoa “egitarau betea” dela aldarrikatu dute, Euskararen Eguna eskualde osoko herritarrekin ospatzeko. “Komunitatea batu eta euskara bultzatu, elkartu eta elkar ezagutu, konplizitateak josi eta aktibatu, euskararen sua piztu eta bere inguruan goza dezagun. Hortxe Aiaraldeko Euskararen Egunaren xedea. Ez galdu aukera”, aldarrikatu dute gonbitarekin batera.

Aurreratu dutenez musi-

ka, dantza, antzerkia, mendia, jan-edana, adin guztietarako jolasak edota umorea ez dira falta-ko. Besteak beste, Eingo Taldea eta Jon Ozaeta DJa arduratuko dira egunari erritmoa jartzeaz. Kaitin Allende umoregileak ere ez du herriko hitzordua galduko.

Aiaraldeko Euskalgintza Kontseiluaren web atarian jarri dute eskura Euskararen Egunari lotutako informazio guztia, eta, adierazi dutenez, honezkero eskuragarri daude azaroaren 30eko herri bazkariko tiketak. Txartel hauek 15 eta 8 euroren truke eskuratu daitezke Okondoko liburutegian, Amurrioko AEKn, Lau-

dioko Ilargi tabernan, Arrankudiaga-Zolloko Gizarte Etxean eta Urduñako Alondegian.

Beroketa lanekin hasteko Okondoko Eskolako kideek proposamena luzatu diete Aiaraldeko gainerako ikastetxeei. Piztu Euskara! lemapean Okondo ezagutzeko eta Euskararen Egunan herrira bertaratzeko gonbita luzatu dute, “elkarrekin euskara piztuko duen murala osatzeko”. Hori ez da, dena den, beroketa lan bakarra. Honezkero abian da Kirikiñorekin batera martxan jarritako Memealdia euskarazko memeen lehiaketaren laugarren edizioa.

Laudio

Laudioko Kultura Etxean agertutako akatsak atzeratzen ari dira Arabako Foru Aldundiaren eta Udalaren arteko hitzarmenaren sinadura

Martxoan inauguratu zuten erakundeentzat eraikina. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Laudioko alkateak Azalera magazinean pasa den astean aitortu zuenez, uste zuten Kultura Etxearen inaugurazioa hurbil egongo zela data hauetan, baina eraberritze lanetan agertu diren zenbait akatsek atzeratu dute prozesua. "Akats batzuek ez dute garrantziarik, baina beste batzuek kezka sortzen digute", adierazi du Aizize Gastakak. Udalburuak argitu du ez dela lehenengo aldia egorrajazotzen dela: "Kasino airekize-

nean hezatasun arazoak zeuden eta oraindik ez dira desagertu". Gauzak horrela, Laudioko Udalak argitu nahi du noren ardura izango den akats horien konponketa eta hori adostu arte ez dutela Arabako Foru Aldundiarekin lagapen hitzarmena sinatuko.

Kudeaketa eredua

Bide hori egin bitartean, dena den, Kultura Etxeari dagokizkion bestelako erronkak ere badaude. Alde batetik, azpiegiturak izango duen kudeaketa eredua. Bestetik, lehen eraikin horretan zeuden talde guztiei egitea gonbidapena haraitzultzeko. Halaber, alkateak ez dio atea itxi sorkuntzaren esparruan aritzen diren bestelako eragileei proposamen bera egiteari.

Kultura Etxea berpizta

Kudeaketa ereduaren esparruan, Kulturlabek eta tokiko erakundeak bost hausnarketa saio antolatu dituzte. Iñaki Larrinbe artistak eta ZAS espazioko kideek bideratuko dituzte eta urrian 31tik azaroaren 28ra ostiralero elkartuko dira 17:00etan Kultura Etxean bertan.

BABESTUTAKO EDUKIA

Etxean eginiko eguneko menuak eskaintzeari ekin diote Arrankudiagako Batzokian

PRODUKTU FRESKOAK BALIATZEN DITUZTE BI PLATER ETA POSTREDUN MENUAK ESKAINI ETA ONDO JATEAREN BEHARRA MAHAI GAINEAN JARTZEKO.

Bi urte daramatza Ainhoa Ormaetxek Arrankudiagako Batzokia kudeatzen, eta hasieratik izan du janari eskaintza. Hanburgesak eta ogitartekoak prestatzen zituzten hasieran, baina orain, ikasturte berriarekin batera, erronka berri bati heldu diote: eguneko menuak eskaintzea.

"Ikusi genuen lanegunetan hemendik igarotzen zirela hornitzaileak, langileak... eta jendeak orokorrean ez du jaten. Pintxo bat hartzen dute, edo tortilla erdi askoz jota", azaldu du Ormaetxek, "orduaren pentsatu genuen eguneko menuak ematen hasia, inguruko beste jatetxe batzuek hori eskaintzeari utzi diotela ikusita. Uste dut jendea ari ahazten ari zaiolaz erden benetan jatea, betiko moduan, mahai batean... eguneko menu klasikoa". Hori da orain Batzokian eskaintzen dutena: bi plater eta postrea. "Postrea kafeagatik ordezkatu daiteke, baina pos-

treak etxean eginikoak direnez, behin probatuta zaila da uko egitea", adierazi du Ormaetxek. Izan ere, nabarmendu duenez, etxean eginikoak dira zerbitzatzen dituzten jaki guztiak, eta produktu freskoak baliatzen dituzte: "San jakoboa egiteko, adibidez, nik neuk moztzen dut urdaiazpikoa, gazta hautatu, niri gustatzen zaidan ogi birrindua baliatu... jendeak hobeto jaten du horrela".

Asteburuetan ere eskaintzen dute zerbitzua. "Lauzpabost menu ditugu, prezio ezberdinetakoak, eta norbaitek nahi izatekotan whatsapp bidez idatzi ahal digu erre-serbatzeko", azaldu du jatetxe kudeatzaileak.

Ondo jatearen garrantzia aldarrikatzen dute Arrankudiagako Batzokian: "Ezin dugu modu automatikoan bizi. Gelditu behar dugu jateko. Bazkaria parentesi bat da gure eguneko lasterketan, eta hori eskaintzen dugu hemen".

Herriz herri

Laudio

Bulegoa ireki du Eginaren Eginenez elkarteak Aiaraldean, aniztasun funtzionala duten pertsonen eskubideei ahotza emateko

Aniztasun funtzionala duten pertsonen arreta eta aholkularitza eskaintzeko espazioa jarri du abian Eginaren Eginenez elkarteak Laudion. Arreta presentziala eskainiko dute asteazkenero, aurretiaz hitzordua eskatuta.

Testua **Aimar Gutierrez Bidarte**

Desgaitasun Fisikoa duten Arabako pertsonen elkarteak da Eginaren Eginenez, eta aurrerantzean Aiaraldeko biztanleei aurrez aurreko arreta eskainiko dien bulegoa ireki berri dute eskualdean.

“Aniztasun funtzionala dugun pertsonen eskubideen defentsa da elkartearen jardun nagusia, betiere jarduteko modu proposatibo eta eraikitzailean”, azaldu dio Aiaraldea Komunikabideari Noelia Da Costa Reviriego elkarte-ko gizarte langileak.

“Desgaitasun fisikoak duten pertsonen eguneroko bizitzan aurrera egiteko topatzen ditugun oztopoak gainditzeko laguntza eskaintzen dugu, inklusioa eta autonomia sustatuz”, aldarrikatu du Da Costak.

Arreta presentziala

Irailen zabaldu zituen ateak Eginaren Eginenez elkartearen bulegoak Laudion, Ardantzazar Gizarte Etxean, Ardantzazar kaleko 6. zenbakian. 2009an APEFE elkarteak (Aiarako Pertsona Ezindu Fisikoen Elkarteak) utzitako hutsunea betetzera dator bulego berria.

Eginaren Eginenez elkarteak hartu zuen APEFEren lekukoa, azken horren disoluzioaren ondoren. Orain eskualdeko pertsonen zuzendutako arreta presentziala berreskuratu dute ere.

Aurrerantzean teknikari bat arduratuko da Aiaraldeko aniztasun funtzionala duten pertsonen eta euren familien eskakizunei erantzuteaz. Bulegoak eskura dauden baliabideei, eskubideei eta zerbitzuei buruzko informazioa eta aholkularitza eskainiko ditu. Arreta presentziala aurretiazko hitzordua eskatuta emango da, asteazkenero 10:00etatik 12:00etara eta 17:00etatik 19:00etara.

Eginaren Eginenez elkarteak Araba mailako jarduna duela aldarri-

Noelia Da Costa Reviriego da Eginaren Eginenez elkartearen bulegoan aurrez aurreko arreta eskainiko duen teknikaria. **Aiaraldea.eus**

katu du Da Costak, eta bide horretan ezinbestekotzat jo du Laudionko bulegoaren irekiera.

Erakundeekin elkarlana

Laudioko bulegoari esker tokiko-erakundeekin harremanak

estutzeko aukera izatea espero du ere Noelia Da Costak. Instituzioekin lankidetzak “aukera-berdintasunaren, irisgarritasunaren eta erabateko gizarteratzearen alde lan egiteko konpromisoa” indartzen duela uste du elkarte-

Elkartearen izaera **propositiboa aldarrikatu dute**

ko gizarte langileak. Alor horretan erakundeen inplikazioa etalaguntza galdegin dituzte Eginaren Eginenez elkartetik: “Tokiko-gobernuen babesa ezinbestekoa da gure jarduna aurrera eraman ahal izateko”.

Arakaldo

ARAKALDOKO HAPO-AREN HASIERAKO ONARPENA

ALEGAZIOAK AURKEZTEKO PROZEDURA

2026ko urtarrilaren 13ra arte dago erreklamazioak edo aportazioak egiteko aukera.

Arakaldoko udaletxean, **presentzialki edo erregistro telematikotik**, instantzia behar bezala beteta aurkeztu daiteke.

Dokumentazioa udalaren web orrian eskura daiteke: **www.arakaldo.eus**

946 721353

Amurrio

Amurrioko Udaleko Langile Batzordeak salatu du tokiko-gobernuak "bizkar eman diola" Arartekoak luzatutako gomendioari

Langile Batzordeak salatu duenez, 300 egun beteko ditu Udalak beharginen ordezkariekin elkartu gabe. Aiaraldea.eus

Testua
Almar Gutierrez Bidarte

Amurrioko Udaleko Langile Batzordeak prentsa oharra zabaldu du salatzeke tokiko-gobernuak "bizkar eman diola" Arartekoari, "governantza txarra eta errespetu instituzional eza" agerian utziz. Euskara-teknikariaren lanpostuaren ordezkapen prozesuan jasotako irregularitasunak medio jo zuen langileen ordezkarietak Arartekora. Langile Batzordeak azal dutakoaren arabera, Amurrioko Udalak ez zuen lan-poltsen araudia errespetatu ordezkapena gauzatzerakoan. "Bertako lan-poltsak erabili orde, beste administrazio batera jo zuen, zerbitzu juridikoek, alde aurretik eta idatziz, hori ezin zuela egin idatziz jakinarazi arren", azaldu du Langile Batzordeak. Sindikatuak aurkeztutako erre-kurtsoari, ordea, isiltasun adminis-tratiboarekin erantzun zion Uda-lak, eta Arartekora jotzea eraba-

ki zuten langileek, "erantzun eta errespetu instituzional ezaren aurrean, babes eske".
Arartekoaren erantzuna
Langileen ordezkariet jakinara-zi dutenez Arartekoak berariaz lu-zatu dio ohartarazpena tokiko-go-bernuari, arestian aipatutako or-dezkapen irregularrak kaltetutako pertsonari kalte-ordaina emateko. Amurrioko Udalak, kontrara, ohartarazpena ez betetzea ebatzi du. Horrela azaldu dio Ines Ibáñez de Maeztu jarduneko Arartekoak Langile Batzordeari igorritako gu-tunean. Ibáñez de Maeztuk azaldu duenez, Udalak ez du Arartekoak egindako gomendioa bere osota-sunean onartu. Izan ere, etorkizu-nean kontratazio-poltsen irizpide-tan jasotako gomendioen barruan arituko dela zehaztu badu ere, uko egin dio kaltetutako langileari kal-te-ordaina ordaintzeari. Amurrioko Udala "langile ba-tzordearen eta Arartekoaren gaine-

tik" kokatzen dela salatu dute uda-letxean ordezkarietza duten sindi-katuek, "mespretxu bikoitza" egi-nez. Langileen ordezkarietza oso larritzat jo du EAJketa PSE-EEK o-satutako tokiko-gobernuaren jokabi-dea: "Tokiko gobernu batek horre-lajokatzen duenean, ez gara lan-ga-tazka bati buruz bakarrik ari, bai-zik eta jokabide autoritario bati bu-ruz, eta legitimitate demokratiko oro galdu duen kudeaketa-eredu bati buruz". Beharginen ordezkarien aburuz, "legearekiko errespetua, erakun-deekiko eta pertsonetikiko errespe-tua, ez da barne-kontu bat; zerbi-tzu publikoaren, etika demokrati-koaren eta herritarren konfiantza-ren oinarria da". Horregatik guztia-gatik gobernu taldeari eskatu diote Arartekoaren gomendioa bere oso-tasunean betetzeko, eta "alde bate-ra uzteko autoritarismoan, opaku-tasunean eta mespretxu instituzio-nalean oinarritutako gobernatzeko modu hori".

Ondasun Higiezinaren gaineko Zergen eguneraketa onartu du Amurrioko udalbatzak

Amurrioko Udalbatzaren artxibo irudi bat. Aiaraldea.eus

Testua
Maider Ramirez Martin

Ondasun Higiezinaren gaineko Zergaren Ordenantza Fiskala-ren moldaketa onartu du Amu-rioko udalbatzak. Hain zuzen ere, %12,5 inguruko igoera au-rreikusi dute, hobariak sortzen dituzten errenta tarteetan. Horrek esan nahi du Amu-rioko herritar gehiagok esku-ratu ahalko dituztela hobariak. Laguntza horiek zergen %99ra irits daitezke, errentaren eta bi-zikidetzaren unitatea osatzen duten pertsonen kopuruaren arabera. "Egungo errealtate sozioekono-mikora egokitze" urratsa dela adierazi du Udalak. Tokiko erakundeak adierazi du udal zerbitzu publikoekin lotu-

tako beste tasa batzuetan izan-go duela eragina neurriak, hala nola hondakinen biltzea eta tra-tamenduan, arte-eskoletan, gi-zarte- eta kultura-programetan edo adinekoentzako jantokian. Izan ere, esparru horiek erren-ta-maila berera lotuta daude as-kotan. EH Bilduk, bere aldetik, nabar-mendu du Udal Gobernuak talde subiranistarekin hartutako kon-promisoetako bat dela hori, inda-rrean dagoen aurrekontu akor-dioan jasotakoa. "Fiskalitate jus-tuago eta progresiboago" baten aldeko urratsa dela aldarrikatu du oposizioko taldeak, eta nabar-mendu du moldaketak ahalbide-tzen duela errenta baxuenak di-tuzten herritarrek zerga igoeren-gatik ez zigortzea.

INSTALACIONES
RAGA IBARRONDO

ITURGINTZA · BEROKUNTZA
GASA · AIRE GIROTUA · AEROTERMIA

Tienda 945 30 37 35
Jesús 636 42 80 15
Juanmi 620 63 81 38
Susana 636 77 74 55

José Madinabeitia, 1 Amurrio
ragaibarrondo@gmail.com
www.ragaibarrondo.com

Herriz herri

Aiara

Azpiegitura berriak dituzte eskura Aiarako bizilagunek: Kalistenia parkea, ibilgailu elektrikoen karga puntua...

Luiaondoko kalistenia parkea. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Aiarako Udalak jakinarazi du proiektu bat amaitu berri duela eta beste bitan lanean ari dela. Burutu duen egitasmoa kalistenia parkea izan da. Kirol azpiegiturak 19.900 euro inguru balio izan du eta asmoa da ohitura osasuntsu eta kirol jarduerak sustatzea. Bitarteko berria Luiaondoko Otazu zubiaren alboan kokatu dute, baina ez Nerbioiko Parke Linealean, baizik eta ibaiaren beste aldean.

Topalekua
Horrez gain, aiarrak el-

kartzeko toki berria garatzen ari dira Arespalditzan. Zehazki, herrigunean egiten ari dira obrak, haurren parketik hurbil eta anfiteatro izendatu dute azpiegitura berria. Gune hori atontzen ari dira eta barruan bankuak instalatuko dituzte. Proiektuaren asmoa da adin oroko herritarrak batzeko eremua eskaintzea, baita ikuskitzen txikiak antolatzeke ohol-tza gaitzea. Berez, aspaldi umeentzako parkea zegoen han eta desmontatu zuten. Udalaren xedeetako bat izan da inguru "polit" hori elkarbizitzarako prestatzea. Guztira, lanek 30.000 euro balioko dute.

Arrankudiaga-Zollo

Azterketak egin dituzte Udaleko idazkari-kontuhartzaile lanpostua betetzeko

Testua
Aitor Aspuru Saez

Arrankudiaga-Zolloko Udalak uste du argia ikustetik gero eta gertuago dagoela. Izan ere, Txutxi Ariznabarreta alkateak Aiaraldea Komunikabideari azaldu dionez, "duela bi urte ez daukagula idazkari-kontuhartzailerik". Tarteka langileren bat izan dute, baina denbora gutxiz. Lanpostu hori bere-

bizikoa da edozein prozedura gauzatzeko tokiko erakundean; izan udal behargineisoldata ordaintzea edota proiektu estrategikoak garatzea, eta, ondorioz, Udalaren funtzionamendua izugarri kaltetu du egondako gabeziak. Ikusita Bizkaiko Foru Aldundiak eta Eusko Jaurlaritzak ez dutela gaitasunik izan hutsune hori betetzeko euren lan-poltsekin, Arrankudiaga-Zolloko Udalak lan

eskaintza publikoa abiatu behar izan du bere kabuz. Hala ere, alkattea ez dago guztiz pozik: "Ezin izan dugu plaza modu finkoan eskaini, idazkari-kontuhartzailearen plaza ezin du Udalak eman, hortaz, bitarteko langilea izango da etortzen dena". Urrian egin zituzten azterketak eta izena eman zuten 61 lagunen artean, 27 bertaratu ziren. Momentuz, Udala epaimahaiaren emaitzen zain dago.

ZOLLO

SANMARTINEK 2025

BARIKUE 07

20:00 Txupinazoa
21:00 ELORTEGI ANAYAK taberñak antolatute
23:00 TXALAINAK taldie plazan

ZAPATUE 08

11:30 PUZGARRI ETA TAILERRAK
Kirikiño aisialdi taldeagaz
20:00 THE DOLPHINERS taldie plazan
22:00 Kontzertuek
BENGO
BERANDUEGI

DOMEKEA 09

13:00 HERRI KIROL erakustaldie
Arguiako Jasoka taldiñ eskutik
Ostien parte hartuteko aukerie

SANMARTIN 11

12:00 Etxebarria aita-seme TRIKITILARIEK
17:30 PORROTXegaz irri, kantu eta dantza!

ZAPATUE 15

15:00 HERRI BAZKARIE
Roberto, Idoia eta Miren trikitilariak
22:00 Jaien amaierako txupinazoa

BERRIKUNTZAK ETA ERAIKUNTZAK

- SUKALDEAK
- KOMUNAK
- ETXEBIZITZAK
- TEILATUAK
- ELEKTRIZITATEA
- PINTURA

Konpromezurik gabeko aurrekontuak
 623 323 391

QR-a eskaneatu eta webgunea bisitatu >

Herriz herri

Aiaraldea

Markixana eta Basaurbeko araztegiak 2026an hasiko dira funtzionatzen

Urbidek azaldu du 2026ko lehen sei hilabeteetan funtzionamendua probatzeko jarduera izango dutela azpiegiturek eta Arabako Foru Aldundiak esku hartuko duela.

Testua
Aitor Aspuru Saez

Markixana eta Basaurbeko araztegiak 2026an hasiko dira lanean, Urbidek Aiaraldea Komunikabideari berretsi dionez. Julen Ibarrola Aiaraldeko batzordeko presidentek azaldu du lehen sei hilabeteetan funtzionamendua probatzeko izango dela. "Azpiegitura eraiki duten kontratistek, Confederación Hidrográfica eta Urbidek berak lan egingo dugu elkar-lanean dena ondo doala ziurtatzeko", aipatu du aiarrak.

18 langileren kontratazioa

Ibarrolak azpimarratu du erronka handia izango dutela eta Arabako Foru Aldundiaren laguntza jasoko dutela horretarako. "Aldundiak lizitazioa aterako du 18 behargin kontratatzeke, Markixana eta Basaurben lan egin dezaten eta bi urtez arituko gara horrela", zehaztu du Ibarrolak. Izan ere, bi urte horietan bermatu nahi dute funtzionamendua eraginkorra dela eta Europak isurketengatik irekitako bi zigor espedienteak bertan behe- ra utzi nahi dituzte.

Fase gehiago

Edonola ere, araztegiak eraikuntzarekin ez da guztiz konpondu Aiaraldean isurketekin dagoen arazoa. "Industria ehun osoa ez da batu Markixana eta Basaurbeko araztegi sistemara, ezta zenbait administrazio batzar edota Orozko, hortaz, oraindik ere obra gehiago egin beharko ditugu", erantsi du Urbidek. Ibarrolak erabarmendu du orain arteko obrek zein etorriko diren ahalaginen ekonomiko izugarria eragingo dutela eta, ondorioz, kudeaketa ereduari buruzko hausnarketa egin beharko dutela. Halaber, tasen balioa jarri du ezta-

Funtzionamenduan sartuko diren azpiegiturak. **Urbide**

baidaren erdigunean. "2020tik ez ditugu igo eta 2026an ere ez dugu egingo, bainagero erabaki beharko dugu nola lortzen dugun kostuen gastua ordaintzea dauzkagun bitartekoe- kin", ohartarazi du Aiaraldeko batzordeko presidentek.

Momentuz, izorriak espero du Foru Planen eta Europar Batasune- ko dirulaguntzak erakartzea, baina gogoratu du Urbidek Arabako 108 to-

kiko erakunde barne hartzen ditue- la eta horren arazoa dela —aintzat hartuta Gasteizetik duela parte har- tzen— biztanleriaren sakabanaketa oso handia dela.

Markixana eta Basaurbeko araz- tegien eraikuntza bideratuta dago eskualdean sortu den arazo histo- rikoa konpontzera. Hau da, ibaie- tan isurketak eta kutsadura ekidite- ra. Horretarako hamarkadak igaro

"18 behargin kontratatzeke lizitazioa aterako du Aldundiak"

dira eta urrats ugari egin behar izan dituzte: azpiegituren lursailak ezja- betu eta erosi, finantzazioa lortu... Etagainera, oztopak ere egon ziren. 2018an izan zen lehen esleipena eta behin betiko egin zuten 2020an 31 milioi euroren truke Bide horren mugarri oso garrant- zitsua izango da, hortaz, 2026. ur- tea, azkenik funtzionatuko baitute azpiegiturak.

Erreportajea

AIARALDEKO INDUSTRIA ADIMEN ARTIFIZIALAREN AURREAN: EZEZAGUTZATIK AUKERA BERRIETARA

Adimen artifizialak Aiaraldeko industria nola eraldatu dezakeen izan zuten hizpide urriaren 30ean Amurrioko Refor enpresaldean antolatutako jardunaldiek. Eskualdeko hiru enpresen esperientziak (Envases, Kider eta Talleres Amets) entzuteko aukera egon zen bertan, ordezkari instituzionalen eta adituen hitzartzeez gain.

Testua eta argazkiak **Txabi Alvarado Bañares**

Nola eraldatu dezake adimen artifizialak Aiaraldeko industria? Zein oztopo eta erronka egon daitezke bide horretan? Galdera horiek izan zituzten ardatz duela astebete Refor enpresaldean Araba 4.0 eta Aiara Industrial Lab erakundeek antolatutako gosari teknologikoan.

Bi orduko jardunaldi konprimatu bat izan zen, hainbat hitzartze eta solasaldiz osatutakoa, eta ordezkari instituzional ugarik hartu zuten parte, baita eskualdeko hezkuntza komunitateko edota ehun ekonomikoko zenbait kidek ere.

Txerra Molinuevo izan zen hitza hartzen lehena. Amurrioko alkateak aitortu zuen eskualdeko industria zailtasunak bizitzen ari dela, baina hori gainditzeko indarrak daudela ere aldarrikatu zuen.

Antzeko tesia plazaratu zuen Ramiro Gonzalezek jarraian. Bere hitzetan, Aiaraldeko industriak jarraitzen du balioa sortzen, "Amurrion bereziki". Zehaztu zuenez, industriak sortutako Barne Produktu gordina %22,2 hazi da 2015etik 2022ra Amurrion, Laudion, berriz, igoera hori "%3,7koa soilik" izan da. Datu horiek aintzat hartuta, Ahaldun Nagusiak berriz plazaratu zuen "Aiaraldearen etorkizun industrial ber-

matzeko" mahaia sortzeko asmoa, astebete lehenago Laudion iragarri zuenari berriz helduz. "Mezu ezkorren aurrean, konfrontazioaren aurrean, Arabako Foru Aldundiak indarrak batzea proposatu du mezu berri bat sortzeko: Aiaraldeak iragana, oraina eta etorkizun industrial dituela", aldarrikatu zuen gobernariak Reforren. Bere ustetan, "lehiakortasuna, enpresak eta industrietatik eratorritako enplegua" galtzen ari da eskualdea, eta horri buelta eman behar zaio.

Teoria VS praktika

Ordezkari instituzionalen hitzartzeen ostean, iritsi zen gaian murgiltzeko unea. Horre-

taz aurduratu ziren Javier Del Ser doktorea (Adimen Artifizialean aditua eta Tecnaliako kidea) eta Jon De Lapatza (Amuferreko zuzendari nagusia eta Aiara Industrial Lab-eko presidentea).

Del Serrek defendatu zuen adimen artifizialak automatizazioan eta egiteko errepikakorretan duela potentzialitatea batez ere, eta horrek aukera emango digula gizakioi "zibilizazioan bestelako ekarpena" egiteko.

Horri lotuta, ziurtatu zuen enpresek jarraituko dutela gizakiek gidatuak izaten, adimen artifiziala ez delako "gaur gaurkoz, inprobisatzeko gai".

De Lapatzak bat egin zuen bere solaskidearen hitzekin,

eta iragarri zuen teknologia berri horrek ez dituela lanpostuan bere horretan desagerraraziko. "Balioa sortzen ez duten lanpostuak desagerraraziko ditu, balioa sortzen duten beste batzuk eratzeko", aldarrikatu zuen. Horregatik, hezkuntzaren esparruan dagoen erronka nabarmendu zuen, eskualdean eskaintzen diren formazio zikloak joera berri horietara egokitu behar direla nabarmenduta.

Eskualdeko industriari begira, erabilera praktikoa zehatzetan zentratzea aholkatu zuen Del Serrek. Bere iritziz, EAEn ikerketa lan oso ona egiten da adimen artifizialaren alorrean, eta ezagutza guzti hori soluzio

Erreportajea

zehatzetan aplikatzean dago gakoa.

Adibide praktikoak

Soluzio zehatzak izan zituzten hizpide, hain zuzen, gosari teknologikoko azken hizlariek. Euren enpresetan garatu dituzten proiektu zehatzak azaldu zituzten eskualdeko hiru konpainietako ordezkariak.

Kiderren, adibidez, produktua katalogatzeko baliatu dute adimen artifiziala. Izan ere, milioi erdi artikulu dituzte guztira, eta 40 karaktereko deskripzio bat osatzen dute bakoitzeko. Gauzak hala, adimen artifizialak aukera eman die diseinuak hobeto katalogatzeko eta, modu horretan, artikulu bera bi aldiz egitea ekiditeko, besteak beste.

Hala azaldu zuen Iñaki Moskosok, Kiderreko IKT arduradunak. Bere ustez, langileak “konfort gunetik ateratzen” ditu adimen artifizialak. Horregatik, bere iritziz, denbora inbertitu behar da langileak zaintzen, kontzientziatzen eta teknologia horrekiko beldurra kentzen.

Antzeko egitasmo baterako baliatu dute adimen artifiziala Amets tailerretan. Audioko mekanizatu lantegi horrek 25.000 piezen planoak ditu pilatuta, eta horiek modu eraginkor batean topatzeko bilatzaille bat garatu du. “Adimen artifizialari esker asko murriztu dugu piezen planoak topatzeko baliatzen dugun denbora”, azaldu zuen Alazne Aldaitu-

rriagak. Hala ere, aitortu zuen bide handia dagoela oraindik egiteko ikerketaren esparruan. “Adimen artifiziala ona da katu-txoan argazkiak bilatzen, baina ez dago horren garatuta industriaren esparruan aritzeko”, azaldu zuen enpresako CEOak.

Envasesen, aldiz, oso bestelako egiteko baterako baliatu dute adimen artifiziala: ontzien diseinuen aurreikuspen errealistak eratzeko. Horrek aukera eman die bezeroei aurreikuspen azkar eta fidelak bidaltzeko, Endika Albinarrateren hitzetan.

Dena den, Audioko lantegiko zuzendari nagusiaren ustez, “adimen artifiziala dirudien guztia ez du zertan adimen artifiziala izan”, eta teknologia hori baliatzeko aurretik enpresak orubea prestatu behar dutela nabarmendu zuen, datu base onak izatea funtsezkoa dela azpimarratuta.

Orokorrean, jardunaldietan hitza hartu zuten kide guztiek egin zuten bat gauza batean: ez zuten adimen artifiziala panazeatzat hartu. Gauzak hala, nabarmen aldentu ziren teknologia horren guruek askotan egiten dituzten iragarpen mesanikoetatik, soluzio eta aukera askoz lurtarragoez hitz egiteko. Laburbilduz, ez dago formula ez soluzio magikorik, eguneko lanaren poderioz ikusiko da adimen artifizialak zenbateraino aldatuko duen Aiaraldeko industria.

Jon De Lapatza
Aiara Industrial Lab-eko presidentea

“Adimen artifizialak balioa sortzen ez duten lanpostuak desagerraraziko ditu, **balioa sortzen duten beste batzuk sortzeko**”

Javier Del Ser
Tecnaliako kidea eta adimen artifizialean aditua

“Automatizatu daitezkeen jarduera errepikakorrak egiteko balio du adimen artifizialak, **gure ekarpena beste bat izan dadin**”

Alazne Aldaiturriaga
Amets tailerretako CEOa

“Adimen artifizialari esker asko murriztu dugu **piezen planoak topatzeko baliatzen dugun denbora**”

Endika Albinarrate
Envases enpresko zuzendari nagusia

“**Adimen artifiziala dirudien guztia ez da adimen artifiziala.** Beharrezkoa da aurretik datu-base on bat izatea”

Iñaki Moscoso
Kider Store Solutions enpresako IKT arduraduna

“Konfort gunetik ateratzen gaitu adimen artifizialak. **Kontzientzia piztu eta beldurra kendu behar da**”

Iritzia

MUTURRAK UKITZEAN: TALKA

Leire Ugadi

“Faxista baten eta antifaxista baten helburuak bateratuko ez dira, talka egiten dutelako, ideietan eta kaleetan.”

Mutur kontrajarriak ukitzen direnean, talka sortzen da, ez dira berdintzen. Faxista baten eta antifaxista baten helburuak bateratuko ez diren moduan, talka egiten dutelako, ideietan eta kaleetan.

Ukaezina da egun gizarte kapitalistak bizi duen krisi egoera. Oligarkiak bere nagusitasunari benetako mehatxua antzeman dio, hortaz, egonkortasuna (inoiz egon ez bada ere) berrezarri dezaketen ordenazio-dispositiboak aktibatzen ditu haren interesak babesteko asmoz. Ez da sistemaren desbideratze bat, eta berariaz antolatutako fenomeno horren aurka berariaz antolatu beharra dago, noski.

Autodefentsa proletarioa ekintza legítimo eta beharrezkoa da faxismoaren ofentsibari aurre egiteko. Faxismo eta antifaxismo terminoak gaizki ulertzeak gizarteko arazoen errua gaizki egozteak dakar. Egun indarrean dagoen logika desitxuratuta, babes soziala bereganatzen du erasotzaileak, eta inpunitate osoz aldarrikatu ditzake bere ideia kriminalak.

Etengabe saiatzen ari dira gehiengo zabalaren frustrazioa proletalgoaren edo gutxiengoaren aurka desbideratzen, goi-goian mantendu nahi den kapitalaren aurka altxatu ez dadin. Bide “demokratikoa” jada sinesgarria ez denean ideologikoki limurtuko zaituzte, ideologikoki konbentzitzen ez zaituztenean, egurtuko zaituzte. Baina ezarri nahi den ordena berriak ez ditu kapitalismoaren kontraesanak konpontzen, soilik aldi baterako erreprimetuko ditu indarkeriaren eta gerraren bidez.

Gerrari kontrajarriak direnek badakite aurre egin behar zaiola gerrari, gerra behin betiko akabatu nahi bada. Bakea inoiz helduko bada, gerra akabatzean izango baita.

Agerikoa da faxismoaren izaera bortitza dela, ideologia belizista eta zapaltzaile baten defentsa argia delako. Ideia eta jokabide atzerakoiak geroz eta gehiago zabaltzen eta errotzen ari diren honetan, maila ideologikoan desmuntatu bai, baina kale mailan ere desarmatu egin behar dira.

Honek ez du esan nahi indarkeriaren erabilera goresten denik, izan ere, bortizkeriarik gabeko ideario eta kaleak dira nahi ditugunak; baina ez dugu ukatuko eskuen erabilera ezinbestekoa dela biziak ukatzera datorrenari aurre egiteko.

Bestela esanda: zapalkuntzarekin amaitu nahi duen batek zapaltzailea azpiratu beharko du zapaltzen jarrai ez dezan. Noski, taktika eraginkorra izan dadin askapen estrategia baten barruan kokatu behar da, modu antolatu batean gauzatu, helburua ahaztu gabe: bizi baldintza unibertsalen hobekuntza, erabateko askapena.

Biolentziaren forma leunak

Oihane Ibarra

“Badira agerikoak ez diren eguneroko erabaki politikoak hartzen dituzten aktibista xumeak; ekintza soziala indartzen duen konpromiso indibidualaren eragileak”

Azkenean ostirala. Lanetik etxerako bide luzearen ondoren, motxila hustu, amari bi musu eta dutxa azkar baino azkarrago bat gaurko planari ekin baino lehen. Ezinezkoa dirudien arren, erlojuaren abiadura bizkortzen hasi da. Sukaldeko horman, arma batek egiten duen zarata: Tik-tak.

Asteazken zehar lekuri ez duten grinak asetzeko, asteburua arretaz planifikatzeko ardura hartzen dugu. Lagunak eta bikotearekin elkartu, online unibertsitateko apunteak prestatu, burutzeko zain ditugun proiektu artistikoak landu, kirol apur bat egin, eta, beharbada, eskualdeko askotariko mobilizazioak babestu (zoritxarrez).

Produktibitatearen eta autozainketaren arteko talka; etorkizunarekiko bizi dugun ezinegona; eta denbora guztiz kontrolpean izan behararren zamari erantzuteko baliabide eskasak aurkitzen ditugun bitartean, batzuek argi daukate gatazka honen erroa zein den: langileriaren pesimismoa.

Bizi dugun garai teknologikoaren barruan, non diskurtso erreakzionarioak lasaitasun osoz hedatzen diren, etengabe sortzen ari dira langile klasearen kezka gutxiesteko erabiltzen diren espazioak. Eta estrategia gisa, kezka horiek borrokatzeko tresnak seinatu eta baliogabetu egiten dituzte.

Era berean, prekarietateak dakarren zaurgarritasunaz baliatzen dira etekina lortzeko, kontsumismo basatiaren menpe dauden helburu irrealak salduz. Izan zaitez healthy, fitness, entrepreneur, content creator, broker, coworker, fitworker, spiderman. Akrobaziak egiten dituzun bitartean, beste guztia. Eta behar izanez gero, kolore eta funtzio ezberdinetako pastillen atalean, eskaintza berezia aprobetxatu.

Diseinu erakargarria duten gezurkeri idealistek une oro inguratzen gaituzte, eta frustrazioa dugu marketin-kanpaina horren elementu nagusia.

Ondorioz, ikasketak lanaldiarekin batera uztartzen ditugun bitartean, atsedinari eskaintzeko geratzen zaizkigun segundoak ere, eginkizunez betetzen ditugu. Aisiak ez du lekuri gure antolatze moduan.

Gazte izatearen superbotea eta aberastasunaren edabe magikoa eskura ditugula sinetsarazi nahi diguten honetan, artifizialtasunaren isileko biolentziari aurre egitea dagokigu.

Baina borroka honen agertokiak antzezle ezberdinak behar ditu. Bidezkoa da kaleak astindu eta mugimendu sozialak posible egiten dituztenen lana eskertzea. Baita etorkizuna duintasunez eraikitzeke ditugun beste hamaika formak aitortzea ere.

Badira agerikoak ez diren eguneroko erabaki politikoak hartzen dituzten aktibista xumeak; ekintza soziala indartzen duen konpromiso indibidualaren eragileak. Eta gaur, inoiz baino beharrezkoagoa dugu konpromiso horren defentsa. Esfera publikoaren kontrola izatetik urrun, nork bere espazio propioak babesteko aukerak sortzea.

Gauden lekuan gaudela, eta bakoitzak okupatzen duen sistemaren puntu estrategikoari eutsiz, biolentziaren forma leunak suntsitzeko erantzukizuna dugu. Eta posible da, erakundeen, enpresen, langileen eta herritarren arteko elkarlana indartzen badugu. Bertan egon beharra daukagu. Etorkizuna gurea ere badelako, eta eraikitzen lagundu behar dugulako.

Iritzia

XENOFOBIA PRESENTE
GURE KALEETAN, EZKUTUKO
FAXISMOAREN OIHU BEZALA
Amaïur Mendioroz

Azken hilabeteotan, jarrera, iruzkin, zurrumurru eta ekintza arrazisten gorakada kezkarria ikusten ari gara, inpunitate osoz sare sozialetan, lan-eremuan, hezkuntza arloko esparruetan, gure herrietako kaleetan eta baita lagunaren edo bizilagunen arteko eguneroko elkarriketetan ere.

Arrazakeria historian zehar presente egon bada ere, gaur egungo tolerantzia sozial eta politikoak eremu egokia eskaini dio arrazismoari berriro indarrez berpizteko, gorrotoa eta bazterketa normalizatzen dituzten diskurtsoek elikatuta.

Egoera oso kezkarria da. Guztiz kontziente izan gabe, "iritzi", "gurearen defentsa" edo "adierazpen askatasun" gisa mozorrotzen den ezkutuko faxismoari leku egiten dion gizarte baten aurrean gaude. Maskara horien atzean aurreiritziak, beldurrak eta desinformazio sakona ezkututzen dira. Uste faltsuak, estereotipoak, fake news-ak eta buloak, sare sozialek anplifikatuak, diskurtso publikoa gobernatzen ari dira eta aldi berean, beldurrez eta segurtasunik ezaz betetako kontakizun indibidualista eraikitzen ari da, komunitarioa eta herrien arteko elkartasuna ahulduz.

Pertsona migratuen etorreraren hazkundearen aurrean, gizarte hartzaile gisa, gure jarrera argia eta sendoa izan beharko luke: pertsona migratuei harrera eta integrazioa eskaintzen duen herria izatea, betiere pertsona bakoitzak duen beharren arabera. Horretarako, bai erakunde publikoek, bai komunitateak, guztion onerako lan egin beharko lukete, guztion ongizatearen alde.

Ez dugu ahaztu behar pertsona migratuek atzean uzten dutela familia, lagunak, lurra, kultura, tradizioak eta gastronomia, migrazio-ibilbide bati ekiteko, horrek dakartzan zailtasun eta oztopo guztiekin. Izan ere, bidaia neketsu hau hasten duten pertsonen motibazio nagusia aukera, duintasun eta egonkortasun gehiagoko bizitza bilatzea da, bai lanekoa, ekonomikoa, pertsonala eta emozionala.

Gizarte gisa aukera (eta betebeharra) dugu geure burua deseraikitzeke eta berreraikitzeke, lan-prozesu eta estrategia berrien bidez aberastuz, bai indibidualki bai kolektiboki ahalduentzeko eta tresna berriez hornitzeko, errealitate berriei aurre egiteko eta gaitasun handiagoz laguntzeko. Izan ere, arduradun eta aldaketarako ahalmen-emaile gara, eta nahiz eta jasaten dugun zapalkuntza etengabeak kontrakoa sinestarazi, gu gara historia markatzen dugunak. Gure ekintza txikienean ere faxismoaren olatua geldiarazi dezakete. Behin egin genuen, eta berriz egiteko gai gara.

ZELAN JATEN DUTE
GURE HAURREK?
Marta Pikaza
Laudio Ikastolako
zerbitzutako langilea

Azken urte hauetan eskola jangelak hizpide izaten ari dira tarteka, menuen kalitatea hobetearren administrazio zein ikastetxeek hartu beharreko neurriak direla (janarian agertutako zomorroak, tokiko produktuak...). Ez da nire asmoa adostasuna lortu duen eta beharrezkoa den diskurtso hori zalantzan jartzea, gauza handia baita jatekoaz arduratzea eta balizko irtenbidea denon onurarako izatea. Baina nire ustetan, diskurtso hau ez da guztiz zintzoa izaten ari, fokua sukaldeetan soilik jarri delako eta ez hain espazio garrantzitsua diren jangeletan.

Sarritan Administrazioak eta "Hezkuntza Komunitatea" deritzonaren parte handi batek jangelaz eta bertako langiletaz ari direnean, "sukalde" terminoa erabiltzen dute. Baina gure haurrek ikastetxean zer jaten duten galderari erantzun nahi badiogu, kontua ez litzateke zer jaten duten soilik, baizik eta zer eta zelan jaten duten.

Menuak eta sukaldariak prestatutako jaki gozo eta osasuntsu horiek guztiak oso garrantzitsuak dira, dudarik gabe, baina jangelan ez badira lasaitasunez, motibazioz eta gustuz jaten, maiz gertatzen den bezala, zaborrean bukatu daitezke.

Errealitateak esaten digu gero eta familia gehiagok jangela zerbitzua erabiltzen dutela (kopurua), beraz haurrek bertan ematen duten orduen kudeaketaren beharra inposatzen da (kalitatea). Hezkuntzaz ari bagara, kontuan izan beharko dugu haur horiek irakasleekin ematen duten denbora eta jangela hezitzaileekin ematen dutena parekatu daitezkeela (kalitatea).

Izan ere, behar afektiboak dituzte berdin, gatazkak izango dituzte berdin (edo gehiago), ikasgelatik jangelara pasatzeagatik heziketa prozesuan diren pertsonak izateari ez diotelako uzten, ez dira eraldatzen, haur berdinak izango dira eta ondorioz arlo pedagogikoak garrantzia izango du gune hauetan ere.

Jangelak, gaur egun, hezkuntzak dituen ildo eta korapilo berdintsuek zeharkatuta daude: elkarbizitza, feminismoa, segregazioa, berdintasuna, euskara...ez dezagun ahaztu... are gutxiago adabakia ipini eta beste aldera begiratu.

Ikasleentzat oso garrantzitsua da jangelak eraldatzea: harreman on eta gizalegezkoak mahai zein jolastokietan (euren artean eta baita hezitzaileekin ere), zalaparta gutxituz, pilaketarik gabe, patxadaz, txikitatik gauzak dastatzeko motibazioa landuz, presioa eta estresa ahal den neurrian desagerraraziz eta oro har, jangelak ikastetxeetako espazio hezitzaile bihurtuz.

Euskararen erabilgarritasunari begira, jangelek eta

zerbitzu honi lotutako aisialdiak berebeziko garrantzia dute, ikasgeletako diziplitinatik at, umeak bestelako eta lagunarteko giroan, gure hizkuntzaren esparru naturala berreskuratzeko beharrezkoak direnak.

Puntu honetara helduta, agerikoa da jangela-hezitzaileok funtsezkoak garela, nork bestela gauzatu beharko luke eraldaketa? Fokoa jangeletan eta bertan lan egiten dugunongan jarri, baliabidez, formakuntzaz, antolaketarako autonomiaz, gurekin bat eginez. Guzti honetaz hausnartu eta ezinbestekoa den ikastolako hainbat arduradunen bultzada eta babesaz, egun bagara eraldaketa martxan jarri dugun gutxi batzuk, dudarik ez, ilusioz ari garela erronka honetan. Egoera bestelakoa baita jangela askotan oraindik ere: aitortzarik ez, hezkuntza komunitatean txertatu gabeak, estres handiko lanaldi eskasak, soilik negozio egiteko asmoz dabiltzan enpresa pribatuek kontratatutak —hau bai pribatizazioa hezkuntza sailaren eskutik—.

Jangelak eraldatu beharra dago eta horretarako ezinbestekoa da bertako langileak aintzat hartu eta aitortza ematea, gure parte hartzerik gabe aldaketa ez delako posible izango. Gure haurrek zer jaten duten jakiteko zelan jaten duten ere begiratu behar dugulako, jaki gozo eta osasuntsu horiek platerean gera ez daitezen.

“Gure haurrek ikastetxean zer jaten duten galderari erantzun nahi badiogu, **kontua ez litzateke zer jaten duten soilik, baizik eta zer eta zelan jaten duten.**

“Jangelak, gaur egun, hezkuntzak dituen ildo eta korapilo berdintsuek zeharkatuta daude: elkarbizitza, feminismoa, segregazioa, berdintasuna, euskara...”

Jaiak ospatuko dituzte asteburuan zollon eta Lezaman

Azaroa jai-giroan murgilduta hasi nahi dutenek horretarako aukera izango dute asteburuan, Zollo-ra zein Lezaman bertaratuz gero.

Zolloko jaiak izango dira abiatzen lehenak, osti-rarean jaurtiko baitute txupina, 20:00etan. Elortegi Anayaktaldeak girotuko du iluntzea, eta 23:00etan Txalainak-ek joko du plazan. Larunbat goizean puzgarriak eta tailerrak antolatuko ditu Kirikiñok, eta gauean musika eskaintza zabala egongo da, 20:00etan The Dolphins, eta 22:00etatik aurrera Bengo eta Beranduegi Erromeria. Igandean, herri kirolak egongo dira 13:00ean. Dena den, festa

ez da asteburuarekin batera bukatuko, asteartean Etxebarria aita-semeek eguerdia girotuko dute eta 17:30ean Porrotxe kin irri, kantu eta dantza egiteko aukera izango dute txikienek. Jaiak hurrengo larunbatean amaituko dira, hilaren 16an, bazkari herrikoia erekin.

Lezaman, ordea, larunbat goizean hasiko dituzte jaiak, ziklo-krosarekin. Bazkaria egingo dute 14:30ean, eta ostean dantzaldia zein herri jolasak egongo dira. Etxebarria aita-semeak ere bertan egongo dira, 18:30etik aurrera. Gauean, parrillada egingo dute pilotalekuan eta Muxutrukerromen

riarekin eta DJ Varrorekin amaituko dute eguna. Doako autobusa egongo da Amurriotik: 23:15ean aterako da Antzokitik eta 6:15ean itzuliko da Lezamatik. Kultur etxean eskuratu daitezke tiketak. XIV. Mus Txapelketa izango da igandeko protagonistak, 16:30ean irekiko dute izen ematea. Asteartea izango da festen azken eguna: eguerdian Martin Deunaren omenezko meza egongo da eta ondoren zozketa egingo dute. 65 urtetik gorakoek elkarrekin bazkaltzeko aukera izango dute, eta briska txapelketa eta txokolata egongo dira arratsaldean.

JAIK

11.07 Ostirala
ARRANKUDIAGA-ZOLLO
ZOLLOKO SANMARTINEK
20:00 // Txupinazoa
21:00 // Elortegi Anayak
23:00 // Txalainak
Zollo

11.08 Larumbata
AMURRIO
LEZAMAKO JAIK
11:00 // Ziklokrosa
14:30 // Herri bazkaria
16:00 // Dantzaldia
Otegiarekin
16:30 // Herri Jolasak
18:30 // Etxebarria aita-seme trikitilariak
21:00 // Afaria
23:00 // Muxutruk
Erroemria eta DJ Varro
Lezama

11.08 Larumbata
ARRANKUDIAGA-ZOLLO
ZOLLOKO SANMARTINEK
11:30 // Puzgarri eta
tailerrak
20:00 // The Dolphins
22:00 // Bengo eta
Beranduegi Eroemria
Zollo

11.09 Igandea
ARRANKUDIAGA-ZOLLO
ZOLLOKO SANMARTINEK
13:00 // Herri Kirol
erakustaldia
Zollo

11.09 Igandea
AMURRIO
LEZAMAKO JAIK
17:00 // XIV. Mus Txapelketa
Lezama

11.11 Asteartea
ARRANKUDIAGA-ZOLLO
ZOLLOKO SANMARTINEK
12:00 // Etxebarria Aita-seme trikitilariak
17:00 // Porrotx
Zollo

11.11 Asteartea
AMURRIO
LEZAMAKO JAIK
12:00 // Meza Martin
Deunaren ohorez
12:30 // Zozketa
14:00 // 65 urtetik gorako
bazkaria
17:00 // Briska Txapelketa
18:30 // Txokolata
Lezama

11.11 Asteartea
ARRANKUDIAGA-ZOLLO
ZOLLOKO SANMARTINEK
15:00 // Herri Bazkaria
22:00 // Jaien amalerako
txupinazoa

TAILERRAK, HITZALDIAK

11.06 Osteguna
18:30 AMURRIO
GAZTELANIA ETA EUSKARA
INKLUSIBOKI ERABILTZEKO
GIDA
Laia Eskolak antolatuta
Villa Fe

11.07 Ostirala
17:00 LAUDIO
‘NOLA BULTZATU KULTURA
BERRIKUNTZA KULTURA
ETXE BERRIAN?’
Laudioko Kultura Etxea
berpizteko hausnarketa zikloa
Kultur Etxea

11.08 Larumbata
10:00 AMURRIO
AUTODEFENTSA FEMINISTA
NESKA GAZTEENTZAT*
Laia Eskolak antolatuta
Villa Fe

11.08 Larumbata
11:00 LAUDIO
BELDURRIK GABE
MARRAZTU
Raisa Alava ilustratzaileak
gibatutako tailerra
Kulturab

11.10 Astelehena
17:00 OKONDO
MACRAME ETA SHIBORIA
TAILERRAK
Okondoko eskola

11.14 Ostirala
18:00 ARTZINIEGA
NESKAK ETA KIROLA:
BOTERE HARREMANAK ETA
INDARKERIA MOTAK
Kultura Etxea

IKUSKIZUNAK

11.07 Ostirala
20:00 AMURRIO
LA VENTANA DISCRETA
Izaskun del Cerro eta Mario
Malatestaren kontzertua
Amurrio Antzokia

11.08 Larumbata
11:00 OROZKO
OROZKOKO BERTSO
BAZKARIA 2025
Alaia Martin eta Amets
Arzallus bertsolariekin
Orozko

11.08 Larumbata
18:00 AMURRIO
ELARA, BIDAIA BAT
IZARRETARA
Amurrio Antzokia

Amets Arzallus eta Alaia Martin egongo dira Orozkon bertsoetan

Bertso bazkariaz gozatzeko aukera izango dute bertsozaleek azaroaren 8an, larunbatean. Alaia Martin eta Amets Arzallus sonako bertsolariak girotuko dute bazkaria, eta Begoñe Olabarria orozkoarra ibiliko da gaia-jartzen.

Laudioko Ibar Krosaren XL. edizioa azaroaren 9an izango da

Laudioko Ibar Krosaren edizio borobila izango da aurtengoa, berrogeigarrena, hain zuzen ere. Azaroaren 9an, igandez, izango da hizordua eta ohi bezala, ehunka korrikalariren parte hartzea aurreikusi dute. 9:30ean hasiko dira probak, eskola-kiroleko kategoriekin. Lasterketa herrikoia

10:40ean izango da, eta parte hartunahi dutenek clubatletismolaudio@gmail.com helbidean eman beharko dute izena. Paralinpikoen eta master kategorietako atleten txanda jolas festaren ostean izango da. Azkenik, proba absolutuan lehiatuko dira gizon zein emakumezkoak, 13:20ean.

Kartelera

LAUDIOKO KASINOA
Romeria
AZAROAK 09
IGANDEA
18:00

DONIBANE ARETOA
Los Domingos
AZAROAK 09
IGANDEA (3,5 euro)
19:00

AMURRIO ANTZOKIA
Una batalla tras otra
AZAROAK 09,10
IGANDEA ETA ASTELEHENA
(5 / 3,75 euro)
19:00

AMURRIO ANTZOKIA
Karmele
AZAROAK 16, 17
IGANDEA ETA ASTELEHENA
(5 / 3,75 euro)
19:00

KIROL JARDUERAK

11.09 Igandea
09:30 URDUÑA
URDUÑAKO VIII. MENDI LASTERKETA
Foru Plaza

11.09 Igandea
09:30 LAUDIO
XL. LAUDIO IBAR KROSA
Ellakuriko kirolgunea

11.08 Larumbata
19:00 LAUDIO
LAUDIOKO XVI. FLAMENKO JAIALDIA
Andaluziar Etxea

11.09 Igandea
16:30 OROZKO
GOIAZEN
Donibane Aretoa

11.13 Osteguna
18:00 LAUDIO
JOSEBA IRAZOKI
Faktoria

INFO +
aiaraldea.eus

Aiaraldeko gertaerak mugikorrean jaso nahi?

HARPIDETU GURE KANALETARA!

Jaso Whatsappean eguneko edukiak,
688 848 152 zenbakira
AIARALDEA GAUR
mezua bidalita!

Batu Telegramera
t.me/aiaraldea
esteka bidez!

INFO+ www.aiaraldea.eus

Elkarrizketa

“NAHIKO NUKE NIRE
SORMEN LANETAN
GARRANTZITSUENA
EZ IZATEA
PRODUKTUA BERA”

PROIEKTU ARTISTIKO EZBERDINETAN MURGILDUTA BIZI DA **IRATXE BELDARRAIN** GIZARTEKO PROBLEMATIKEKIN LOTURA DUTE HORIEK GUZTIEK, ARTEAK HORIEI ERANTZUTEKO DUEN GAITASUNEAN SINESTEN BAITU. PALESTINAREKIN LOTURAK SORTZERA ERAMAN DU EGINDAKO LANAK, BESTEAK BESTE.

Testua **Maider Ramirez Martin**
Argazkiak **Nala Vallejo Torres**

Gizarteratze-teknikaria zara ikasketaz, eta artea duzu pasio. Kontatu ahal duzu pixkat noiz piztu ziren zugar bi alderdi horiek?

Artearekin izan nuen lehen kontaktua nire amonari esker izan zen; berak marrazten eta idazten zuen. Ávilako herrixiki batean dugu etxe bat, eta umea nintzela, bertako kanpoko paretetako batean marrazteko eskatu zidan. Arraroa egin zitzaidan. Nik hondartza bat margo-tu nuen, lehorra eta bakartia

zen toki horretan. Horrek grazia egin zion nire amonari, eta urteak aurrera joan ahala ulertu nuen zergatik. Arteak ez duzun hori sortzeko eta irudikatzen aukera ematen dizu; izan eskuragarria ala eskuraezina.

Gizarteratzearekiko interesa aldiz, gaztaroan piztu zitzaidan. 17 urte nituela, Atenasera joan ginen errefuxiatuekin lan egitera. Horrek Gizarte Hezkuntza gogoia sorrarazi zidan lehenbizikoz. Hortik aurrera, nire bizitzako hainbategoera, modu kontziente edo inkontzientean, gizartearen ongizateari eta aniztasun kulturalari lotuta egon dira, baita eremu horretan ikasten eta lan egiten hasi aurretik ere.

Nola uztartzen dituzu Gizarte Hezkuntza eta sorkuntza?

Nire bidea oraindik hasi besterik ez da egin; artea eta Gizarte Hezkuntza uztartzeko mundua zabala da eta oraindik gutxi esploratua dagoela uste dut. Erreferenteak bilatzea zaila egin zait. Baina pixkanaka-pixkanaka antzeko interes edo bidea hartu duten pertsonekin egin dut topo.

Gizarteratze graduko lehenengo praktikak Algortan egin nituen, kale-egoeran zegoen jendearekin. Ez zuten apenas sormenerako espaziorik, baina proposatu nuen haiek sortutako koadroekin apaintzea ingurunea. Margolanek haien his-

“Gizartean dauden beharrak ikustea eta, artearen bidez, haiei ahotsa ematea da nire helburua”

toria kontatu eta pertinenzia sentimendua lantzen laguntzen zuten. Oso emaitza pozgarriak izan ziren.

Zaila egin zait maiz etorkizuneko errealitate positibo bat irudikatzea, baina horrelako dinamika praktikan jartzen ditudan bakoitzean hori horrela izan daitekeela sinesten dut berriz.

Momentuz gizartean dauden beharrak ikustea eta, artearen bidez, haiei ahotsa ematea da nire helburua. Beste artistekin ere kolaboratzea gustatuko litzaidake.

Gizarteko problematikei erantzuteko bide bezala ikusten duzu zuk artea?

Elkarrizketa

Zalantzarik gabe. Arteak eta sormenak aukera ematen dute bizipenak adierazteko, gutxitutako ahotsei ikusgarritasuna emateko eta inklusioa sustatzeko. Tresna indartsuak dira gizartearen arazoei erantzun berriak emateko.

Gaur egun, mundu mailako arazo anitzak eta sakonak ditugu mahai gainean, eta gazteok sormena erabil dezakegu horiei erantzuteko tresna gisa. Sinisten dut antolakuntzan, manifestan eta bestelako baliabideetan, eta horiek ere beharrezkoak dira; baina uste dut arazo sozial estruktural zein koiunturalek erantzun berritzaileak behar dituztela. Horretarako irudimena kanporatzen ikasi behar dugu, sozialki modu sendoan erantzuteko tresna gisa erabili dezakegulako.

Ildo horretan abiatu zenuen Naked Under the Skin proiektua. “Azalaren azpian biluzik” esan nahi du, ingelesez.

“Irudimena kanporatzen ikasi behar dugu, eta sozialki modu sendoan erantzuteko tresna gisa erabili”

Naked sortu nuen nire sormen espazioa izateko. Batxilergotik atera nintzenean, Arte Ederretako gradua hasi nuen, baina ez nintzen gustora sentitu eta hori ikasteari utzi nion.

Arteak eta biok izan dugun harremana arraroa izan da eta oraindik ere elkar ezagutzen ari gara. Marrazketa landu dut, tatuajeak egin ditut, eta bideo eta musikarekin ere esperimentatu dut.

Garai batean artea produktu gisa baino ulertzen ez zuen jendearekin egin nuen topo eta horrek urruntzera eramanez, nik ez nuelako ikuspuntu hori partekatzen.

Barruan nuen hori azalertzeko beharretik sortu zen Naked. Aktibismoa, artea eta kultura ezberdinak elkartzeko espazioa izatea nahidut. Momentuz inprobisatzen ari naiz, baina etorkizunean, terapia artistikoko ikasketak amaitzean, horretara bideratutako espazio bat sortu nahiko nuke. Agian beste izen batekin.

“Gaur egun Gazako lurra ia dena suntsituta dago, ia biztanle gehienak lekualdatu dira Israelgo erasoetatik babesteko”

Hasieran poltsa batzuk ilustratu zenituen, baina azkenaldian Palestinarekin lotutako gomendio kulturalak elkar banatzen ibilizara sare sozialetan.

Poltsak nire beldurak hausteko pauso bat izan ziren, bakoitzak istorio pertsonal edo sozial bat islatzen zuen. Badago bat tximeleta bat duena, nire amonarekin dudana bizipenetan inspiratuta; beste bat haurrek helduen-gandik jasotzen duten gorrotoa islatzen duena; komunitate beltzaren erresistentzia irudikatzen duena...

Gero Zaragozara joan nintzen gizarte-hezkuntzaren eremuan lan egitera, asilo-eskatzailleekin, errefuxiatuekin eta adingabe migratuekin. Arlo pertsonalean zein profesionalean bizitako esperientziak inspirazio iturri izan ziren.

Dena den, Palestinari buruzko edukiak zabaltzearena beharri-zanetik sortu zen. Kultura duen herri bat existitzen den herri bat da, eta horregatik gomendatzen

Elkarrizketa

hasi nintzen bertako pelikulak, kantak, artistak... jendea horien-gana heltzeko eta kulturaren bidez konektatzean enpatia senti zezan.

Palestinako genozidioa lehene-tsi beharreko gai bat dela ulertu nuen momentu horretan eta oraindik ere horrela pentsatzen dut.

“Gatazka luzatzeko baino ez dute balio (Trumpen) bi proposamenek, **Saharan zein Palestinan**”

Instagram bitartez ematen duzu zure lanaren berri. Sareetatik harago, beste esparru batzuetan egon nahiko zenuke? Non?

Instagram erabiltzen dut, nahiz eta ez izan pertsona oso adierazkorra sareetan. Sare sozialek kezka eta antsietatea sortzen didate, nire harremanak aurrez aurre eta kontaktu zuzenean eraikitzea gustatzen zaidalako.

Sare sozialek aukera ematen dute mundu osoari iristeko eta komunikatzeko. Hala ere, niretzat garrantzitsua da komunitatea indartzeko eta elkarrekin sormena esperimendatzeko espazioak sortzea. Hori herrian bertan gertatzea gustatu litzaidake.

Palestinako familia batekin eta umeekin terapia artistikoak egiten dituen irakasle batekin zaude harremanetan.

Bi dohaintza egin nituen eta nirekin jarri ziren kontaktuan eskerrak emateko. Gero elkarri idazten hasi genion eta harreman hori garatu egin da.

Osamak egoera kritikoa du familian. Bere gurasoekin eta beste zortzi anai-arrebarekin dago, Khan Yunisen. Aita diabetikoa du eta medikazioa behar du, bere arrebek ere osasun arazo larriak dituzte. Oso zaila da haientzat behar dituzten bali-

bide medikoak lortzea. Nike ezer gutxi egin dezaket, baina laguntza emozionala ematen diot, elkarrizketa bat izate hutsak on egiten diolako. Orain, unibertsitate-tituluaren agiria lortu du, eta beka eskabideetarako curriculuma prestatzen ibili gara azken egunotan. Jaber Thabet-ekin ere egin nuen harremana. Berak kontaktu eta baliabide gehiago ditu, baina ardur handia ere badauka, haur askoren ongizaterako bide bakarra da. Niretzat inspirazio handia da arte terapiarekin egiten

duen lana, eta ikustea zer nolako funtzioa duen sormenak genozidio baten testuinguruan bizi diren umeengan. Egiten duen lana dokumentatzen saiatuko gara elkarlanean.

Trumpek lideratutako akordioa indarrean sartu eta gero, haien egoeraren berri eman dizute?

Akordioa sinatu eta bi egunera Osamak kontaktu zidan haiek zeuden kanpamentuaren inguruetatik droneak zebiltzala bueltaka, umeen negarrak, txak-

kurren zaunkak eta bonba hotsak erreproduzitzen zituzten. Hurrengo egunean bonbak jaurti zituzten bertatik gertu, eta berri ere lekualdatu behar izan zuten.

Bake-hitzarmen faltsu horrek ez du estatu palestinarra aitortzen, ezta okupazioaren amaiera ekartzen ere. Orain, Mendebaldeko Saharan autonomia plan faltsua inposatu nahi du Trumpek, hala adierazi baitu Nazio Batuen Segurtasun Kontseiluan. Saharar herriari bere etorkizuna erabakitze ino-

lako aukerarik gabe uzten dio horrek. Gatazka luzatzeko baino ez dute balio bi proposamenek, Saharan zein Palestinan.

Bakea heldu den galdetzeko geure buruari galdetu beharko genioke: Saharan, haien hondartzetan arrantzatu dezakete? Modu duin batean egin dezakete lan? Eta, Palestinan, bonbak jaurtitzeari utzi diote? Zer gertatuko da herritarrekin eta haien lurrekin plana luxuzko hotelak eraikitzea bada? Nola bermatuko da haien eskubideak errespetatzen ari direla?

Elkarrizketa

Pegatina eta kotxerako apaingarri pertsonalizatuak egiten ari zara Osamari eta Jaberrri ekonomikoki laguntzeko. Zein izaten ari da jendearen erantzuna?

Erantzuna oso pozgarria izaten ari da, ez nuen espero jendea hainbeste inplikatuko zenik. Ekimen honekin hasi nintzenean denbora asko bideratzeko aukera nuen, eta orain erritmoa jaitsi behar izan dut, bestelako proiektu batzuk baititut esku artean, eta lanarekin zein ikasketekin uztartu behar

“Hunkigarria izan da pegatinen ekimenarekin jendeak nola erantzun duen ikustea”

baitut dena. Hunkigarria izan da jendeak nola erantzun duen ikustea eta horrek lagundu dit konfiantza berreskuratzen bai egiten dudan horrekiko eta baita gizartearekiko ere.

Nola lortu dezake jendeak berea?

Lehen aipatu dudan bezala, momentuz Instagramen bakarririk nago. Bertatik mezu bat bidali eta, pegatina pertsonalizatuak direnez, zer ezaugarri izatea eta zer mezu adieraztea nahi duzun zehaztea baino ez da

behar. 8 euroko ekarpena finkatu dut nik, baina gehiago izan daiteke, jendearen ahalmenaren arabera. Laudiokoa edo ingurukoa bazara eskuan entregatu ditzaket, baina bidalketak ere egiten ditut.

Ez dirudi epe laburrean sortzeari utziko diozunik.

Proiektu pertsonal askorekin amesten dut, artea eta gizarte uztartzen dutenak. Nahiko nuke sortzen dudan horretan garrantzitsuena ez izatea emaitza edo produktua bera. Balio sozialari erreparatu nahi diot,

eta benetan eragin bat izango duen eta jendearen bizitzetan aztarna utziko duen artea interesatzen zait.

Orain, Euskal Herriko beste artista eta boluntario batzuen laguntzaz eta elkarlanaz, ekitaldi bat antolatzen ari gara. Jaberrekin batera ere zer edo zer sortu nahi dugu.

Helburua Palestinaren alde dirua biltzea, kontzientzia sortzea eta borroka bizirik dagoela gogoraraztea izango da. Espero dut laster horren berri eman ahal izatea.

Hurrengo geltokia→

Yogurinha Borova

#05

Hainbat urtez Bilboko taberna eta aretoetan gauez lanean egon ostean, haurrentzako ikuskizunak sortu eta taularatzean zentratu da azkenaldian Yogurinha Borova. Erreferente hitzaren esanahiaz eta kargaz mintzatu da Hurrengo Geltokiaren bosgarren saioan, beste gai askoren artean.

Yogurinha Borovaren gogokoenak

→ Liburu bat?

Dislexikoa naizenez ez dut asko irakurtzen, baina badakit zer ez dudana irakurri nahi: El Correo Español.

→ Abesti bat?

Iker Laurobaren *Udazkena*.

→ Film, telesail edo antzezlan bat?

Sirât.

→ Aiaraldeko txoko bat?

Ermualdea, El Rascacielos eta Latiorro.

→ Kultur espazio bat?

Faktoria.

→ Errezeta bat?

Ogi integrala, espeltakoa, adibidez.

→ Superbotere bat?

Ezer ez egiten jakitea, horregatik txarto sentitu gabe.

“Ez zait gustatzen esaten didatenean erreferente bat naizela.

Ni oraintxe bertan ere ikasten ari naiz.

Umeen mundu hori eta haientzat lan egitea berri-berria da. Erreferente ni? Pobrea naiz, autonomia, dislexikoa, epileptikoa... kontu pilo bat dauzkat.”

“Gazteei beti esango diet: “Saiatu zure bizitza egiten. Errespetua da bide bakarra, lehenik zure buruarekiko eta baita ere besteekiko”. Gauza bakarra esan dezaket nik: “Posible da nirea bezalako bizitza bat izatea. Baina **egin ezazu nahi duzuna, probatu beste gauza batzuk. Izan nahi duzuna.**”

“Esan nahi dudana da ni ez naizela batere perfektua. Porrotxekin lan egin nuen hemen, Faktoriako oholtzan, eta orduan berak esan zidan: “Perfektua izatea sosoa da”.”

“Erreparatzen badiozu egindako abesti batzuei, edo nola jokatu dudana batzuetan nire bizitzarekin... **ez naiz ni inor esateko nola egin behar diren gauzak, mesedez eta faborez! Posible da nik bezalako bizitza egitea, eta hobe ere!**”

→ Bideo podcasta osorik gure Youtube kanalean.

Josu Ortiz Delgadok bigarren postua lortu du Abesbatzentzako XXIX. Konposizio Txapelketan

Josu Ortiz Delgado zuzendari lanetan. J.O.D.

Testua
Aitor Aspuru Saez

Josu Ortiz Delgado musikari eta konpositore audioarrak Abesbatzentzako XXIX. Konposizio Txapelketako bigarren postua eskuratu du. Durango-ko eta Erandioko musika banden zuzendariak pozik jaso du albistea, 2022ko edizioa irabazi baitzuen, baina hirugarren postua ere lortu du. "Lehenengo sailkatuen artean falta zitzaidana eskuratu dut, bigarrrena", aipatu dio Aiaraldea Komunikabideari.

Bere lanaren izena Itxaropenaren haizea izan da. Aiaraldearrak azpimarratu du nazioarteko lehiaketa dela Bizkaiko Abesbatzen Elkar-teak antolatzen duena: "Abesbatzentzako konposizioa sustatzeko asmoz egiten dute, Euskal Herrian tradizio handia baitaukate abesbatzek, eta nazioarteko izaera dauka. Aurten hamalau lan aurkeztu dituzte".

Otsailean entzungai

Laudioarrak azaldu du sortu duen pieza berria entzuteko beta egongo dela Barakaldo-ko Clara Campoamor Zentro Zibikoan otsailaren 28an, irabazlearen lanarekin batera.

Ortiz Delgadok gaineratu du

Bizkaiko Abesbatzen Elkar-tearekin harreman ona duela eta behin epaimahaian parte hartu zuela. "Gustatuko litzaidake errepikatzea eta, bide batez, urte horretan ez nuke ezer sortu beharko lehiaketarako", aipatu du umoretsu musikari eta konpositoreak.

Urriaren 17an albistea

Sortzaileak azaldu dio Aiaraldea Komunikabideari bigarren postuaren berri jaso zuela urriaren 17an eta egun horretan, hain zuzen, Fireworks and Pyrotechnics estreinatzen ari zela berriro. Lan horrek Bilboko Aste Nagusiko suziritan dauka inspirazioa.

Berez, Bilboko Udal Musika Bandak jo zuen lana kontserbatorioan. Nicolas Serranok zuzendu zuen, bera izan baitzen Bilbao Musikako zuzendaritza lehiaketaren irabazlea.

Ortiz Delgadok erantsi du SGAEk pizgarria eman diola lan horiegiteagatik: "Sari ekonomikoa da, urtero banatzen dutena, baina benetako aitortza izan da nire izena ikustea zerrendetan betidanik mires-tu izan ditudan konpositoreen artean. Hori ohore hutsa izan da. Dirua ondo dago, jakina, baina garrantzitsuagoa izan da bestea".

Landa eremuan sortzeko erronka izan zuten hizpide Aiaraldeko Berdintasun Topaketetan

Okondoko kultura etxean egin zuten topaketa. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Aiaraldeko Kuadrillako Berdintasun Topaketak egin zituzten urriaren 25ean Okondoko Kultura Etxean eta herritar asko bertaratu ziren egitarauan parte hartzeko. Jardunaldia erakundeen -Arabako Foru Aldundiaren, Kuadrillaren eta Udalaren- agurrarekin abiatu zuten.

Gero tokiko artistek eta sortzaileek hartu zuten hitza. Raisa Alava ilustratzaileak, Bambi performance egileak, Izaskun Alonso Saratxaga EHUko irakasleak eta margolariak, Enkarna Delgado antzezleak eta Kaitin Allende Zaldunbide umoregileak eta ka-

Tokiko sortzaile eta artisten lanak eta hausnarketak partekatzeko auker aizan zuten topaketan

zetariak zenbait gairi buruz eztabaidatu zuten. Besteak beste, artearen eta sorkuntzaren gaitasun eraldatzailea izan zuten hizpide, eta landa eremuan agertzen diren zailtasunak ere aipatu zituzten; emakumeentzako erreferente falta, tokiak elkarlana eta harremanak sartzeko...

Jarraian, eskualdeko artisten erakusketa izan zuten ikusgai eta Paula Urkijo dantzari garaikide audioarrak pieza bat antzeztu zuen.

Amaitzeko, hizlariak zein publikoa batu ziren eta euren hausnarketak partekatu zituzten modu informalean. Guztira, 50 emakume eta bi gizon elkartu ziren Okondon

YANDIOLA
HORTZ KLINIKA LAUDIO

80 urte zurekin

PADI PROGRAMA

INPLANTEAK

3D ERRADIOGRAFIAK

Mediku zentroa RPS: 314/18
Karmen Kalea 13, behe LAUDIO (Araba) 946 723 100

Argazki erreportajea

MENDIKO LAGUNAK TALDEAK ANTOLATURIK, GOROBEL IBILALDIAREN XXXIX. EDIZIOA EGIN ZUTEN IRAGAN AZAROAREN 2AN. EHUNKA KIROLARI ELKARTU ZIREN MENDIZALEEN EGUTEGIETAN GORRIZ MARKATUTAKO HITZORDUAN.

Gorobel Ibilaldia: mendizaletasunaren festa

Testua **Aimar Gutierrez Bidarte**

Mila mendizale baino gehiago batzartu ziren igandean Amurrian, Gorobel Ibilaldiaren azken edizioan parte hartzeko. Mendiko Lagunak Taldeak urteroko hitzorduari heldu dio aurten ere, mendizale oro-ren neurrira antolatutako hiru ibilaldi desberdinekin.

Batu ziren ehunka kirolariek Gorobel mendilerroko toki ikusgarrienak zeharkatu zituzten, eta Ponata pagadiko Goizale aterpean aurkitu zuten bidean atsedean egiteko tokia.

Palestinaren aldeko aldarria ere presente egon zen bide guztian zehar. Tologorriko tontorraren azpian neurri handiko palestinar ikurra zabaldu zuten, genozidioa

pairatzen ari den herriari elkartasun keinua egiteko. Endika Larrazabalek ibilaldiko une gogoangarrienak jaso zituen argazki kamerarekin.

Mendiko Lagunak Taldeko kideak datorren urtera begira daude honezkero. Gorobel Ibilaldiak XL. edizioa izango da 2026an, eta "zerbait berezia" prestatzeko asmoa adierazi dute.

Argazki erreportajea

Kirola

GIMNASIA

Aresketa taldeko kideak garaikurrarekin. Aiaraldea.eus

Aresketak hirugarren postua lortu du Euskadiko Gimnasia Erritmikoko Txapelketan

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Brontzezko dominarekin itzuli ziren Aresketa klubeko kideak Euskadiko Gimnasia Erritmikoko Txapelketatik. Aroa, Naroa, Iratxe, Haizea eta Maddik osatzen duten gazte base taldeak podiumera igo-tzea lortu zuen bi paseren ostean. Elisabet Anda entrenatzailearen hitzetan, lehenengo agerraldiak “akats txiki batzuk” izan zituzten uztaiarekin eginiko agerraldian, baina “energiarekin” heldu zioten

bigarren txanpari, eta “ariketa bikaina” egitea lortu zuten horrela. Marka horrekin, Espainiako Txapelketarako txartela lortu dute bost kirolariek. Azaroaren 22an jokatuko da norgehiagoka hori Castellonen. Andak aipatu du hau dela maila horretan aurkeztu duen lehen taldea, eta “harro” dagoela eginiko lanarekin. “Hau ez da bidaia-aren amaiera, oraindik lan gehiago egitea egokitzen zaigu Castellonen ariketa bikaina eskaintze-ko”, nabarmendu du.

MENDIKO TRAILA

Hirurehundik gora korrikalarik parte hartu dute Arrankudiaga-Zolloko XII. trail lasterketan

Testua
Maider Ramirez Martin

Arrankudiagako plaza XII. trail lasterketaren irteera eta helmuga bilakatu zen urriaren 25ean. 300 korrikalarik baino gehiagok hartu zuten parte guztira, maratoi-erdian (21,1 km) zein lasterketa herrikoian (7,9 km). Ostiralean (urriak 24) hasi ziren herritarrek motorrak berotzen, Ugaitz Lekuek eta Aritz Leturiagak Goikogane Erronka leihatu baitzuten. Mendi horretako ton-torrera 45 minutu baino gutxiagoan igo eta jeistean zetzan desa-

fioa. Txirrindulaz igo zen Lekue, eta 40:55 minutuan lortu zuen helmuga zeharkatzea. Korrika zihoan Leturiagari gailendu zitzaion horrela, 45:51ko denbora egin baitzuen. Eskerrak Ahulak Garen elkar-terabideratu dute erronkari esker lortutako dirua. Larunbatean, ostera, parte-hartze handiko trail herrikoian, atleta hauek izan ziren lehenbiziko postuetan sailkatu zirenak. Antolatzaileek balorazio positiboa egin dute eta datozen urteetan lasterketa hau antolatzen jarraitu ahal izatea espero dute.

ZIKLOKORSA

Lucia Gonzalezek eta Kevin Suarezek erabateko nagusitasuna erakutsi dute Jose Maria Basualdo Sari Nagusian

Testua
Aimar Gutierrez Bidarte

Kuskumendi taldeak antolatuta, Jose Maria Basualdo Sari Nagusiaren aurtengo edizioak ehunka txirrindulari eta zale elkartu zituen El Refor kirolguneko ziklo-kros zirkuituan iragan azaroaren lehen. Kirol proba Espainiako Ziklo-kros Koparen egutegiaren barruan kokatu da aurten ere. Goizeko lehen

Maila altuko ziklokrosa izan zen protagonista azaroaren lehen Amurrion

ordutik hasi ziren lasterketak, kadete eta junior mailekin. Elite eta 23 azpiko kategoriek sortu zuten ikusmira handiena, eta Lucia Gonzalezek eta Kevin Suarezek erabateko nagusitasuna erakutsi zuten. Iñaki Pinedo Kuskumendiko kideak lasterketaren atzean egon den lan boluntarioa jarri du balioan. Izan ere, azken egunetako haize ufada bortitzek asko zaildu zuten zirkuituaren prestaketa.

SOLASALDIAK

Azaroak 20, osteguna, 19:00etan, Faktorian

DONALD TRUMPEN GORAKADA ETA AMETS AMERIKARRAREN ARRAKALAK

Mikel Reparazekin
liburu aurkezpene eta solasaldia

Azaroak 28, barikua, 18:00etan, Faktorian

OLDARRALDI ARRAZISTA EUSKAL HERRIAN ETA AIARALDEAN: KOMUNIKABIDEEN PAPERAKomunikabide ezberdinetako kideekin

Doako sarrera

Izen-ematea www.faktoria.eus

www.aiaraldea.eus erredakzioa@aiaraldea.eus 688 84 81 52 Errotari kalea 4-8, Laudio (Araba)

AIARALDEA

KOMUNIKABIDE
FAKTORIA

ESKUALDE BAT AIARALDEAK HAMABOST

A2A RÖÖ FAKTORIAN

The logo features the text "A2A RÖÖ" in a large, bold, olive-green, hand-drawn font with a slight 3D effect. Below it, "FAKTORIAN" is written in a smaller, orange-brown, hand-drawn font. The background is light beige with faint pink star-like shapes. Decorative elements include an orange star outline on the top left, a green star outline on the top right, and a green star outline on the bottom right. A small "EUROPEAN QUALITY" logo is visible in the top right corner.

7, barikua
17:00-19:00 · Faktorian
 KOKORIKO/
LUDOTEKA
 UDAZKENEKO
 ZINTZILIKARIAK
DOAKOA

#HEZKUNTZAFAKTORIA
#JOLASTEKOFAKTORIA

8, zapatua
11:30-13:30 · Faktorian
ATELIERRAK/
KERAMIKA
FAMILIENTZAT
AITZIBER
DUARTEREKIN
HAUR BAT + HELDU BAT
BAZKIDEEK 30€
EZ-BAZKIDEEK 35€

#HEZKUNTZAFAKTORIA
#FAMILIENFAKTORIA

13, eguna
19:00 · Faktorian
 ARTE HARTZE ZIKLOA/
JOSEBA IRAZOKI
KONTZERTUA
BAZKIDEEK 10€
EZ-BAZKIDEEK 8€
MURRIZTUA 5€

#KULTURFAKTORIA
#SORMENFAKTORIA

15, zapatua
10:30-13:30 · Faktorian
 KOKORIKO/
JOSTAILU
TRUKE AZOKA
 DOAKOA

#HEZKUNTZAFAKTORIA
#IOI ASTEKOFAKTORIA

20, eguena
19:00 • Faktorian
 LIBURU AURKEZPENA/
DONALD TRUMPEN
GORAKADA
ETA AMETS
AMERIKARRAREN
ARRAKALAK
 MIKEL REPARAZ
DOAKOA

#KOMUNIKABIDEFAKTORIA

21, barikua
17:00-19:00 · Faktorian
 KOKORIKO/
LUDOTEKA
 EUSKARAREN
 EGUNEKO TXAPA
DOAKOA

#HEZKUNTZAFAKTORIA
#JOLASTEFKOFAKTORIA

22, zapatua
11:30-13:30 • Faktorian
 GOGOETA ESTRATEGIKOA/
F2030: KOMUNITATEA
 ARGITUZ, KUTXAZ
 KANPO DINAMIKA
DOAKOA

#AMESTEKOFAKTORIA
#KOMUNITATEFAKTORIA

22, zapatua
17:30 • Faktorian
 ARTE HARTZE ZIKLOA/
ARTE EMAN FESTA
 LIBE ESTEBARANZ
 OSCAR PASCUAL
 GONTZAL ROYUELA
 TAR TAR
 ENERITZ ARTETXE
 PAULA URKIJO
 LEIRE SANJURJO
 ALBERTO FERNANDEZ
BAZKIDEEK 10€
EZ-BAZKIDEEK 8€
MURRIZTUA 5€

#KULTURFAKTORIA
#SORMENFAKTORIA

23, domeka
11:00-13:00 · Faktorian
 KOKORIKO/
0-3 URTEKO
HAURRENTZAKO
JOLAS LIBRERAKO
ESPASIOA

BAZKIDEEK 5€
EZ-BAZKIDEEK 6€

#HEZKUNTZAFAKTORIA
#FAMILIENFAKTORIA

27, eguena
18:00 • Faktorian
 ENTSEGU IREKIA/
KEINU FOSIL BAT
 OIHANE SANCHEZ
DOAKOA

#KULTURFAKTORIA
#SORMENFAKTORIA

28, barikua
18:00 • Faktorian
 SOLASALDIA/
OLDARRALDI
ARRAZISTA EH-N
ETA AIARALDEAN:
 KOMUNIKABIDEEN
 PAPERAK
DOAKOA

#KOMUNIKABIDEFAKTORIA

29, zapatua
11:30-14:00 • Faktorian
AZOKA/
EMAKUME*
SORTZAILEEN
V. AZOKA
DOAKOA

#FEMINISMOFAKTORIA
#SORMENFAKTORIA

WWW.FAKTORIA.EUS

INFORMAZIO GAURKOTUA JASOTZEKO
HARPIDETU GURE WHATSAPP KANALERA!

**Urriaren
30etik
azaroaren 6ra
ENARAK
FILMAREN
ERAKUSKETA**

**Urriaren 30etik
azaroaren 4ra**
**HARRIMENA
LANTZEKO
ARIKETAK**
Edu Zelaieta, Josune Velez de
Mendizabal, Kepa Errasti, Beatriz
Rodríguez, Adur Ballarín Eihara
Fernandez de Larrea eta Beñat Gorroño.

**BALIO(T)ARTEAK
EGONALDIA**

Herriko plaza

Josu
Zorionak Yoggi, ongi etorri
hamarkada berrira! Asko
disfrutatu zure urtebetetzean!

Lankideak

BIDALI ZURE ZORION AGURRA!

Idatzi zure mezua eta bidali argazkia agurrak@aialaldea.eus helbidera eta Aialaldea.eus atarian plazaratuko dugu.
Azaroaren 19an argitaratuko da hamabostekariaren hurrengo zenbakia.

Denborapasak

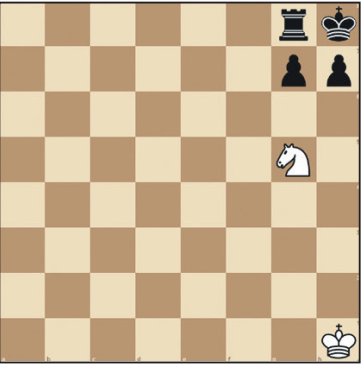
SUDOKU OSO ZAILA

		4	9	6				
		9		8		6		3
2				3	5		9	
		2		4				
7							8	2
	3		5					
					7		5	
4			6	5				
			4			8	2	

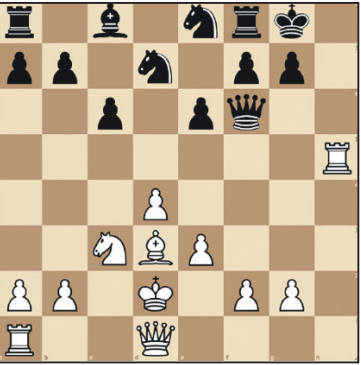
SUDOKU ERRAZA

	3		4	2				1
	4		1		3			
7		2					8	
	5		8			7	2	
4		7	5	9				
						4	6	
	7	5				2		3
3				5		8		6
6	8	4	2				5	

COZ MATEA

DAMIANO MATEA

DENBORAPASEN SOLUZIOAK

Sudoku eta xake partiden soluzioak webgunean ikusgai: www.aialaldea.eus/denborapasak

Zuriek jokatzen dute eta mate egiten dute.

Amurrioko Xake Taldea

Zozketa

Errigorako bi
saski zozkatuko
ditu Aialaldea
Komunikabideak

Parte hartu!

Nafarroa hegoaldeko produktuz osaturiko Errigoraren udazkeneko kanpainaren bi saski zozkatuko dituzte Aialaldea Komunikabideak irakurleen artean

Zozketaren data: Azaroak 7, 12:00etan

Herriko plaza

Boluntarioen Txokoa

Dozenaka inurriren lan ikusezin eta isilari esker egiten du aurrera Komunikabideak. Badira hamabostkariak euren auzoan banatzen dituztenak. Badira argazkiak bidali eta albisteen berri ematen dutenak. Guztiak dira ezinbestekoak. Haiei guztiei esker ona eta ahotza ematea besterik ez dugu.

TXOMIN EGILUZ
KOLABORATZAILEA

“EMATEN DU ARRANKUDIAGA-ZOLLO EZ DELA EXISTITZEN HISTORIALARIENTZAT, BAINA HERRIAK BADAUKA HISTORIA”

Duela zenbat urte aritzen zara Aiaraldean Komunikabidean boluntario gisa?

Ba agian duela hamabost urte jadanik. Ez dakit ziur, baina hasi zenean Gartzenek eta Izarrek proposatu zidaten argazkiak egitea eta bidaltzea eta orduan ekin nion.

Zein argazki mota egin dituzu urte luze hauetan?

Denetarik, jaiak, ospakizunak, edozein jarduera, gerrari lotutako ekintzak... Denetarik, Arrankudiaga-Zollon egiten badira, prest nago argazkiak egiteko.

Horrez gain, historiari lotutako hainbat eduki ere ekarri dituzu.

Bai, ematen du Arrankudiaga-Zollo ez dela existitzen historialarientzat, baina historia badauka herriak: Karlistaldiak, topografia, Gerra Zibila... Hala ere, badi-rudi jendeak ahaztu duela. Niretzat oso garrantzitsua da hari horretatik tiratzea eta gertakariak azalartzea.

Adibidez, Nemesia Larrinaga Borde "Zolloko Santaren" historia, Ganekogorta eta Belauteko izenen historia, lubaki mordoa ere daude udalerrian, Angel Egañaren bizitza eta heriotza... Are gehiago, Angel Egañaren gorpuzkiak herriratzeko Valladoliderraino joan ginen.

Orain pasarte historiko gehiago lantzen ari zara?

Bai, gorten historia, adibidez. Jose Arrue eta Ruiz Morales margolarien erakusketa prestatu nahi dugu...

Arrankudiaga-Zolloko erroten eta burdinolen zerrendak ere osatu nahi ditut.

Historia ikasi zenuen?

Ez, ingeniari-tza eta zuzenbide ikasketak hasi nituen, baina ez nituen bukatu. Kartzelatik atera eta Tubacexeko langile izan nintzen erretiratu arte. Hala ere, historia niretzat oso interesgarria da eta gai oso politak daude herrian, baina ez dago ezer idatzita. Zurrumurruak daude eta argitu beharra dago. Esaterako, Gerra Zibilaren inguruan jende askok zekizkien istorioak, baina argitu behar dira: Angel Egaña, Ramon Azkue, Jose Lekanda Olabarria...

Azken hori oso garrantzitsua da niretzat. Lekanda ANVko batailoian egon zen, gero Iparraldera egin zuen ihes, Ipar Kataluniako kontzentrazio esparru batean egon zen eta handik Pau alboan zegoen Gurs kontzentrazio esparrura bidali zuten. Han galdu zen bere pista eta ikertzen jarraitu behar dugu jakiteko zer gertatu zen berarekin. Bere anaiaren kasua ere antzekoa da. Paulino Lekanda Olabarria UGTko Prieto batailoian egon zen, erailketa bat leporatu zioten, orain ez dakigu non dagoen, desagerrarazi zuten. Zolloko beste bi anai ere egon ziren Gursen. Jendeak guztiz ahaztu ditu. Gorrotxategiren edo Federico Garteiz Ipiñaren kasuak ere badaude, azken hori ez dakit Derioko hilerrian dagoen.

Zure amaren historia Aiaraldean argitaratu eta gero, hedabide gehiago jarri ziren zurekin harremanetan, ezta?

Bai. Berria eta beste aldizkari batzuk deitu zidaten eta liburu batean ere jaso dute. Gure familiarentzat oso interesgarria izan da eta herrian ere. Herrian jendeak ahaztuta zuen dena eta ez zekiten nor zen nire ama.

Zu ere Arrankudiaga-Zolloko historiaren zati bat zara.

Bai, herriko alkatea bilakatu nintzen 1979an zortzi urtez. Lehen alkate demokratikoa 40 urtetan. Egia da ez genekiela ezer eta ez zegoela udal idazkaririk, baina bultzada eman genion herriari; bideak, saneamendua, elektrizitate, ur-azpiegiturak hobetu genituen apurka-apurka. Gero heldu ziren uholdeak 1983an eta egin-dako guztia suntsitu zuten. Orduan berriro ekin behar izan genion herritarren laguntzarekin. Batzarrak egin genituen dena antolatzeke eta banatzeko, egunean bertan eta epe luzera ere. Horrela egin zuen herriak aurrera.

Politikoki ere urratsak ere egin genituen. Euskal Herriko independentzia exijitu genuen, Erregearen bisita errefusatu genuen eta intsumisioaren alde lerratu ginen eta ez genuen harremanik izan ez Espainiako Armadarekin ezta Gobernu ordezkariarekin ere.

Argitaratzailea: Aiaralde Kooperatiba Elkartea **Tirada:** 10.000 ale.
Maiztasuna: Hamabostekaria **Lege gordailua:** BI-1230-2013
Posta elektronikoa: egunkaria@aiaraldeia.eus | agenda@aiaraldeia.eus | erredakzioa@aiaraldeia.eus
Publizitatea: publizitatea@aiaraldeia.eus | 688 62 53 94
Helbidea: Errotari kalea 4-8 pabilioia, Ludio. Araba. 01400
Telefonoak: 94 656 85 54 | 688 84 81 52
Webgunea: www.aiaraldeia.eus

ERREDAKZIO OHARRA: Aiaralde Aldizkariak ez du beregain hartzen iritzi artikuluetan, zein egindako elkarrizketetan adierazitakoaren erantzukizuna.
ESKER BEREZIAK BANATZAILE BOLUNTARIOEI: Sofia Cisneros, Aitziber Alava, Josu Zabala, Genma Corbella, Endika Arribas, Christian Alemany, Gartzen Garaio, Aitor Fernandez, Jon Catalan, Iñaki Larrakoetxea, Amets Meaza, Lander Ria, Xabi Ugalde, Alberto Gutierrez, Eunete Molinuevo, Ekhiñe Etxepetleku

EGUNKARI HAU LAGUNTZEN DUTE:

Irakurketa gunea

SARA, NOR ZARA?

Idazlea: Marco Berrettoni Carrara
Ilustratzailea: Chiara Carrer
Itzultzailea: Fernando Rey Escalera
Argitaletxea: Elkar

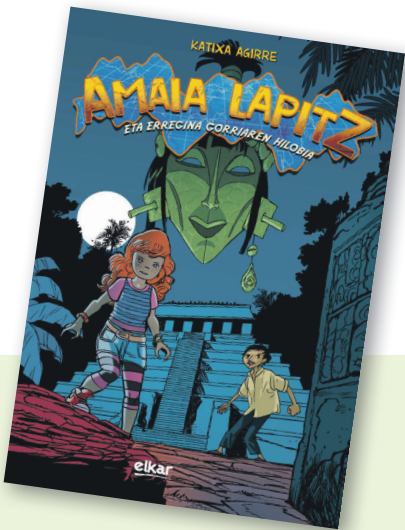
Autismora hurbiltzeko ipuin ederra da. Ilustrazioak eta testuak autismoaren mundua ezagutzeko aukera ematen digute. Narratzailea bere arrebaz hitz egiten digu, berarekin komunikatzeko zailtasunak, bere emozioez...

AMAIA LAPITZ

Idazlea: Katixa agirre
Argitaletxea: Elkar
Adina: 10 urtetatik gora

Eleberri ezberdinez osatutako bilduma da Amaia Lapitzena. Amaia Lapitz 14 urteko nerabe bat da, bere amarekin bizi dena eta euskalduna eta abenturazalea dena. Nerabezaroaren errebeldia ere ageri du bere obran. Nerabeentzako eleberri oso interesgarria.

Aurtengo gabonetan jaso
MARI DOMINGIREN
ESKUTITZ PERTSONALIZATUA
zure etxean

Idatzi Mari Domingiren eskutitza eta jaso bueltan bere erantzuna sorpresa eta guzti! Azaroaren 7tik abenduaren 12ra egongo da postontzia Faktorian!

1

Eskutitza idatzi
Kontatu Mari Domingiri hurrengo gauzak:

- Idazten duenaren **izena**
- Eskutitza jaso nahi den **helbidea**
- Urtean zehar egindako zerbait **kontatu** (idazten ez dakitenek argazki edo irudi baten bidez adierazi dezakete)

2

Postontzira bota
Eskutitza Faktorian horretarako prestatutako postontzira bota abenduak 12a baino lehen

3

Zure etxean jaso
Eskutitz pertsonalizatua zure etxean jaso

OHARRAK
Maridomingik Aiaraldea euskualdean bakarrik banatuko ditu eskutitzak (Urduña, Amurrio, Aiara, Laudio, Okondo, Artziniega, Orozko, Arrankudiaga-Zollo eta Arakaldo).

Bidalketa helbidea ondo jarrita agertu behar da eskutitzean, bestela ezingo da bidali. (KALEA ETA HERRIA ondo adieraziz).

Euskaraz dauden eskutitzak bakarrik erantzungo dira, eta opariez gain, beste zerbait kontatzen dutenak (urteko pasarte bat, istorio bat, existe bat...).

Informazio gehiago: 722 22 75 32 (Aritz).

KOKORIKO
HEZKUNTZA FAKTORIA

Segurtasuna

Herriez eta hauek sortzen diguten beldurrez hitz egiteko tartea hartu nahiko nuke atal honetan. Aspaldiko garaiak hobeak zirenaren gaia aipatzearen oso zalea ez naiz. Garai bakoitzak bere indarguneak eta ahulguneak ditu, garai bakoitza momentuko egoerara moldatzen baita. Beraz, ez dut esango aspaldiko garaietan beldur gutxiagorekin bizi zela.

Baina bai da garrantzitsua aipatzea, gaur egun beldur horiek kudeatzeko sortu diren sistema eta elementuak ez direla maitasunean eta konfiantzan oinarritutako hazkuntza batekin bateragarriak

Lehendabizi aipatu behar da, herrien hazkundeak kotxearen mesedetan eta kotxearen beharretara diseinatu zirela. Horrek jolaserako espazio seguruak izatea zaildu zuen. Haurrek ezinezkoa dute askatasunez mugitu oraindik ondo ikasi ez badute non eta zelan itxaron behar den. Autonomiaren lanketa beraz luzatu egiten da.

Hau aldatu den arren, gailu teknologikoez, antza gutxitzen duten beldurrak, ez dut uste kotxeek sortutako segurtasun faltarengatik etorriak direnik. Gailu hauek haurra uneoro lokalizatua egoteko balio dute, baina baita haurrek zer elkar-riketa dituzten jakiteko aukera ematen dituzte edonorekin eta zertaz hitz egiten ari diren jakiteko aukera. Niri pertsonalki ez zitzaidan gustatuko nire intimitatea modu horretan jakitea, zergatik egiten dugu haurrekin?

Ez da erraza konfiantzan oinarritutako hazkuntza bat egitea, baina oinarrian hori dago. Gure haurrengan konfiantza izan behar dugu, hurbilak izan, hitz egiteko irekiak eta pres-utasunez egon.

Badakigu sare sozialetan gauza txar asko mugitzen direla, eta menpoekotasun ezberdinak ere hor daudela... Kontrol soziala aldiz ezin du izan beldur horiek kudeatzeko mekanismoa. Estrategiak gehiago pasatzen dira herritarren arteko zaintzatik, herritarren arteko konfiantzagatik. Hau da herria, hezitzailea bihurtzen bada, herritarren artean haurren eta nerabeen zaintza bermatzen badugu. Indibidualismotik kolektibotasunera pasatzen bagara ez dugu kontrolean eraiki behar izango gure beldurren kudeaketa.

Aiaraldeko Hezkuntza Faktoria

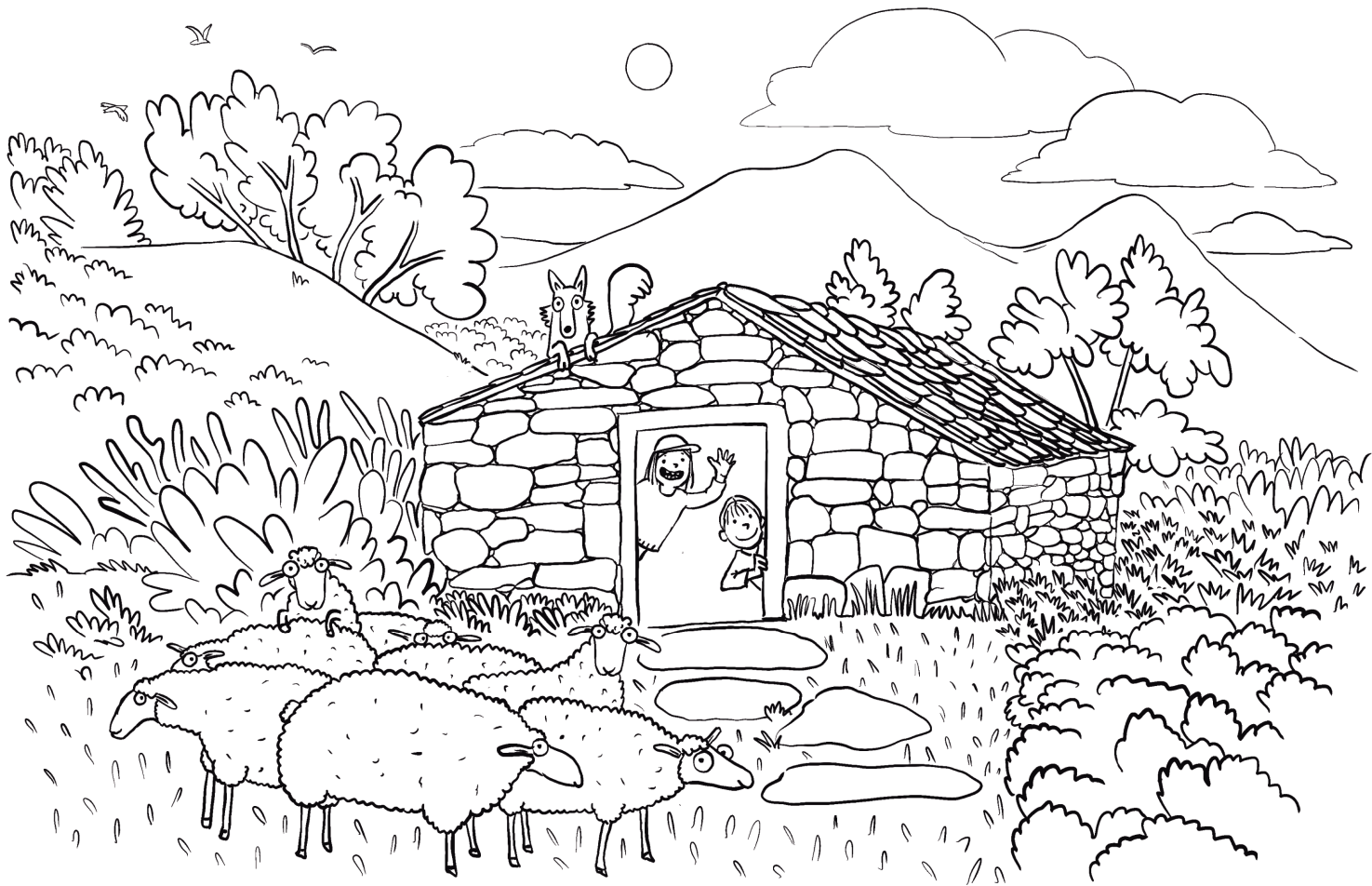
Zure ustez, zer ziztatuko du buruorratz honek? Zure amonaren ipurditxo, beharbada? Marraztu bururatu zaizun hori lauki barruan.

Zizta!

Margotu

Eman kolorea paisaia honi. Udazkeneko kolorez margotu.

Soluzioak

Kontra Aiaraldetik mundura

LUKEN ALAVA

JAIOTERRIA
AMURRIO (2005)

BIDAIAREN XEDEA
DISEINU GRAFIKOEN IKASKETAK
GARATZEKO EGONALDIA ARI
DA EGITEN MEXIKOKO YUCATAN
ESKUALDEAN

MEXIKO

DESKRIBAPENA

Ofizialki Mexikoko Estatu Batuak, ipar Amerikako errepublika burujabea da. Errepublika federala da, eta orotara 32 estatuk osatzen dute herrialdea. Latinoamerikako hirugarren herrialderik handiena da, eta munduko hamairugarrena.

AZALERA

7.741.220 kilometro koadro.

BIZTANLEAK

22,9 milioi biztanle.

HIZKUNTZAK

Gaztelania da nagusi. Zazpi milioi lagun baino gehiago mintzo dira hizkuntza amerindiarretan. Horien artean: nahuatl, tarahumara, yaqui, o'odham, maia hizkuntzak.

“BEREZIKI HARRITU NAU KULTURA MAYAK GAUR EGUNGO GIZARTEAN ORAINDIK ERE DUEN INFLUENTZIA”

Mexikon zaude zure unibertsitate ikasketak egiten. Zer dela eta erabaki duzu bertara joatea?

Bai, Meridan, Yucatanen nabil ikasten. Mexikora etortzea erabaki nuen Latinoamerika ezagutzeak ilusio handia egiten zidalako. Ikasketen ikuspuntutik, diseinu grafikoa ikasten dudala kontuan hartuta, interesgarria iruditzen zitzaidan Mexikoko kultura diseinuan nola islatzen den ezagutzea.

Europatik irten nahi nuela argi neukan, gizarte oso desberdin batez agutu nahi nuelako, eta ziur nago asmatu dudala. Mexikonegoteak nire ikuspegia zabaltzen lagundu dit. Ohartu naiz hemen jendea oso modu desberdinean bizi dela: hemen ez dago Europan daukagun ongizate sistemarik, eta horrek diruaren eta baliabideen banaketan aldeak sortzen ditu.

zubertan, zer nolakoa izaten ari da esperientzia momentuz? Espero zenuen bezalakoa izaten ari da?

Mexikon oso harrera ona izan dut eta oso pozik nago. 14 pertsonekin bizi naiz, eta hasieran, normala den bezala, ezagutzen ez nituen hainbeste pertsonekin bizitzeak beldur pixka bat ematen zidan. Izan ere, arrisku hori onartuta, 14 ezezagunekin bizitzera etorri nintzen, eta esperientzia ezin hobea izaten ari da. Etxekoak oso ondo moldatzen gara elkarrekin; asmo berdina ditugu Erasmusari begira: bidaiatzea, Mexikoko kultura ezagutzea, juerga... Oso eskertuta nago egin ditudan lagunekin. Egia da jende asko eta nire etxea faltan botatzen ditudala, baina oso kontziente naiz esperientzia hau aukera oso on bat dela eta ahalik eta gehien aprobetxatu behar dudala.

Mexikoko bizimoduaren eta Aiaraaldekoaren artean? Eta antzekotasunik?

Ezberdintasunak antzekotasunak baino gehiago dira zalantzarik gabe. Atentzioa deitu didan gauza bat da kalean postuak jartzeko ohitura daukatela hemen. Supermerkatua egon arren, normala da edonork kalean parrilla bat jartzea takoak edo bestelako zerbait saltzeko. Horrez gain, hemen merkatuaren kultura handia dago ere. Meridako jendeak merkatuan dena erosten duela nabaritzen da, eta oso erakargarria iruditzen zait. Uste dut bere kulturgintzarekin zerikusi handia duela, eta harrotzen nau ohitura hain gizatiarra izaten jarraitzeak gaur eguneko mundu globalizatu eta kapitalistan.

Badago bereziki harritu zaituen zerbait?

Bereziki harritu nau kultura mayak gaur egungo gizartearen oraindik ere duen influentzia.

Horren adibiderik enblematikoa Chichén Itzá izan daiteke, eta hain urrutiko joan gabe, hemengo jendearen egunerokotasunean islatzen diren ohiturak ere bai. Yucatáneko zenoteak espazio sakratuak ziren, non erri-tuak eta sakrifizioak egiten zituzten. Zenoteak bizitzaren eta heriotzaren arteko elkartasun-ataseak ziren. Horregatik, gorputzak uretara botatzen zituzten, jainkoei eskerrak emateko edo behar zituzten beste gauza batzuk eskatzeko. Hori duela urte asko pasa zen arren, harritzen nau horrelako sinesmenek utzitako ondare kulturalak gaur egungoko gizartearen. Hemengo jendeak ikaragarri sinesten jarraitzen du horrelako kontuetan. Historio desberdin asko kontatu dizkigute, baina adibide bat jartzearren: emakume nagusi batek duela gutxi bere herrian “sorgin” bat agertu zela eta herriko jendea ez zela etxetik irtetzen beldurragatik esan zigun. Sorginek sor-

ginkeria zuria zein beltza praktikatzeko dutela suposatzen da: lehenengoa gauza onak erakartzeko erabiltzen da, eta bigarrena, berriz, gaizkia desiratzeko. Oro har, jendeak oso barnerraketa dauka sorginkeria gaia, eta beldur handia dio. Horrelako sinesmen mistikoak bizi dira gaur eguneko gertakari garaikideekin batera, Mexiko tradizioz, sinesmen popularrez eta gertakari modernoz sortutako herrialde bat bihurtuz.

Zeintzuk dira zure asmoak datozen aste eta hilabeteetarako herrialdean?

Asko gustatuko litzaidake Mexikoko leku gehiago ezagutzea, hemengo kultura gehiago bizitzea eta are gehiago ikastea. Gainera posible badut, Latinoamerikako beste herrialde batzuetara bidaiatzea gustatuko litzaidake, Latinoamerikako kultura, gizarte, politika... hobeto ezagutzeko.

Ikasturte hasieratik darama-

Ezberdintasun asko daude